

ת"פ 16512/08/17 - מדינת ישראל נגד דוד גודובסקי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 16512-08-17 מדינת ישראל נ' קירשנבאום ואח' 27 יוני 2018

לפני כבוד השופט ירון לוי

המאשימה

מדינת ישראל

על-ידי ב"כ עו"ד מאור אבן חן, עו"ד יונתן קרמר, עו"ד משה

עקירב, ועו"ד נטלי קוקוי

נגד

הנאשם

2. דוד גודובסקי,

על-ידי ב"כ עו"ד מאור ברדיצ'בסקי ועו"ד לירן זילברמן

גזר דין

פתח דבר

1. הנאשם נותן את הדין על כך שבהיותו מנהל אגף הארגון במפלגת "ישראל ביתנו", ועוזרה של פאינה קירשנבאום - מזכ"לית המפלגה, ובהמשך גם חברת כנסת וסגנית שר, שהייתה אחראית על הקצאת הכספים הקואליציוניים של המפלגה - לקח שוחד, בסכום כולל של לפחות 425,000 ₪, וביקש שוחד בסכום כולל של 880,000 ₪ לכל הפחות (ראו סעיפים 42, ו-104 לכתב האישום המתוקן).

הנאשם לקח שוחד, וביקש שוחד בכך שהתנה העברת כספי מדינה, וביניהם כספים קואליציוניים של מפלגת "ישראל ביתנו", בהיקף של מיליוני שקלים, לגופים שונים, בכך שאותם גופים ישלמו, לנאשם, מתוך הכספים שהועברו, סכומי שוחד ששימשו את קירשנבאום או את מפלגת "ישראל ביתנו" וביניהן: מימון יחסי ציבור של קירשנבאום; תשלום למקורבים למפלגת "ישראל ביתנו", מבלי שביצעו עבודה כלשהי בתמורה; ומימון טיסות הנאשם ואחר לחו"ל.

ההליכים

2. לצורך הבנת חלקו המדויק של הנאשם בפרשה, יתוארו להלן, בקצרה, ההליכים שהובילו להודאתו ולהרשעתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, כדלקמן:

3. ביום 8.8.17 הוגש נגד הנאשם כתב אישום, בו הואשמו, יחד עמו, פאינה קירשנבאום, ששימשה בתקופה הרלוונטית מזכ"לית מפלגת "ישראל ביתנו", חברת כנסת, וסגנית שר הפנים (נאשמת 2, להלן: "קירשנבאום"), מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר, רמי כהן, ורעייתו בתיה כהן (נאשמים 3, ו-5) וגזבר מועצת מטה בנימין, אפי פלס (נאשם 4).

הנאשמים 4 ו-5 הודו, במסגרת הסדרי טיעון, בכתבי אישום מתוקנים, ודינם נגזר.

4. בכתב האישום המקורי יוחסו לנאשם שלושה מתוך שנים-עשר אישומים, בכלל כתב האישום, במסגרתם הואשם בעבירות הבאות: לקיחת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**") (שבע עבירות); בקשת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק בצירוף סעיף 294 לחוק (שמונה עבירות); הלבנת הון, עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן: "**חוק איסור הלבנת הון**") (ריבוי עבירות); שימוש במרמה ערמה ותחבולה במזיד ובכוונה להתחמק ממס, עבירה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] התשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת מס הכנסה**") (ריבוי עבירות); סחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 סיפא לחוק; קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק.

5. בישיבת המענה ביום 7.9.17 נקבע כי במידת הצורך, תחל שמיעת הראיות, ביום 8.1.18.

ביום 12.9.18 נעתר בית המשפט לבקשת סניגורי הנאשם דאז, עו"ד אלון רון ועו"ד איילת לשם, ושחררם מייצוגו.

ביום 17.10.17, מונו עו"ד מאור ברדיצ'בסקי ועו"ד לירן זילברמן, לייצג את הנאשם, מטעם הסגוריה הציבורית.

בשים לב להצטרפותם המאוחרת של עו"ד ברדיצ'בסקי וזילברמן להליך, ביחס לסניגורי יתר הנאשמים, נעתר בית המשפט, ביום 22.11.17, חלקית, לבקשתם לדחיית הדיון במספר חודשים, והורה על דחיית תחילת שמיעת הראיות ליום 5.2.18.

על מנת ליתן לבאי-כוח הנאשם שהות נוספת, ולהקל עליהם במידת האפשר את ההיערכות לשמיעת הראיות, נקבע כי בתחילה יעידו עדי תביעה ויוגשו ראיות, ביחס לאישומים שאינם מיוחסים לנאשם.

6. ביום 5.2.18 הוחל בשמיעת הראיות, כאשר בהתאם למתווה המתואר, בשלב ראשון העידו עדי תביעה והוגשו ראיות, ביחס לאישומים שאינם מיוחסים לנאשם.

הסדר הטיעון

7. ביום 19.3.18 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון.

בהתאם להסדר, הודה הנאשם, והורשע, בכתב אישום מתוקן, בעבירות הבאות:

א. לקיחת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק (ארבע עבירות);

ב. בקשת שוחד, עבירה לפי סעיף 290 לחוק בצירוף

סעיף 294 לחוק (שתי עבירות);

ג. הלבנת הון, עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון (שלוש עבירות).

8. במסגרת ההסדר לא הגיעו הצדדים להסכמה עונשית.

הוסכם, שהצדדים יטענו לעונש ללא הגבלה, מבלי לחלוק על העובדות המפורטות בכתב האישום המתוקן.

עוד הוסכם, שהנאשם יטען, במסגרת הטיעונים לעונש, שלא קיבל טובת הנאה לכיסו הפרטי, כי שימש עוזרה של קירשנבאום ופעל לטובת המפלגה, ושלא יהיה בהודאתו כדי להפיל מי מהנאשמים האחרים בפרשה.

עובדות כתב האישום המתוקן

הערה בפתיח:

9. יצוין: כל העובדות שיפורטו, מתייחסות לחלקו של הנאשם, ומחייבות אותו בלבד;

אין בגזר דין זה, או בהודאת הנאשם באיזו מעובדות כתב האישום המתוקן - לרבות במעשים המיוחסים לו בצוותא חדא עם קירשנבאום - משום קביעת ממצא עובדתי ביחס למי מהנאשמים האחרים שמשפטם עדיין מתנהל (קירשנבאום והנאשם 3), או הבעת עמדה של בית המשפט, ביחס למחלוקת עובדתית כלשהי בעניינם של נאשמים אחרים אלה, או להיקף אחריותם.

כל אזכור חלקה של קירשנבאום, במעשים שבהם הודה הנאשם, בגזר דין זה, נועד אך ורק למטרת תיאור חלקו של הנאשם במכלול המעשים, ולצורך גזירת דינו, בלבד.

בכפוף להערה זו, אלה עובדות כתב האישום המתוקן שבהן הודה והורשע הנאשם:

10. חלק כללי

10.1. בשנים 2003-2014 שימשה קירשנבאום בתפקיד מזכ"לית מפלגת "ישראל ביתנו". בתקופה זו הייתה קירשנבאום עובדת ציבור, כהגדרתו של מונח זה בסעיף 290(ב) לחוק.

בשנים 2009-2014 כיהנה קירשנבאום כחברת כנסת, ובתוך כך, בשנים 2013-2014, אף כיהנה כסגנית שר הפנים. בתקופות אלה הייתה קירשנבאום עובדת ציבור, גם כהגדרתו של מונח זה בסעיף 34כד לחוק.

10.2. כחלק מסמכויותיה של קירשנבאום במפלגת "ישראל ביתנו", היא הייתה אמונה על הכספים הקואליציוניים של המפלגה. דהיינו, תקציבי מדינה, שבתקופה הרלוונטית, הוקצו מכוח הסכמים קואליציוניים לשליטת המפלגה, בכפוף לחוק וללשון ההסכמים (להלן: "הכספים הקואליציוניים").

קירשנבאום, לעיתים תוך התייעצות עם אחרים, הייתה מחליטה על אופן חלוקת הכספים הקואליציוניים, ולמעשה

- באילו גופים מפלגת "ישראל ביתנו" תתמוך ומה יהא שיעור התמיכה.
- 10.3. עת טיפלה קירשנבאום בענייני הכספים הקואליציוניים היא הסתייעה, מעת לעת, בעוזרת מקצועית, ויקטוריה (ויקה) רבין (להלן: "רבין"). רבין סייעה לקירשנבאום, בעיקר, בריכוז הקשר שבין המפלגה ובין פקידי משרדי הממשלה השונים, בכל הנוגע להעברת הכספים הקואליציוניים. זאת, בהתאם להוראותיה של קירשנבאום ולשם מימוש החלטותיה.
- 10.4. החל משנת 2001 ועד לשנת 2014 לפחות, שימש הנאשם כמנהל אגף הארגון של מפלגת "ישראל ביתנו". בתקופה זו היה הנאשם עובד ציבור, כהגדרתו של מונח זה בסעיף 290(ב) לחוק העונשין.
- 10.5. קירשנבאום הייתה הממונה על הנאשם בתפקידו כמנהל אגף הארגון.
- 10.6. במסגרת זו היה הנאשם אמן, בין היתר, על הפן הארגוני של מערכות בחירות, ארציות ומוניציפאליות, ועל הקשר של מטה מפלגת "ישראל ביתנו" עם גורמי השטח, לרבות ראשי רשויות, חברי מועצות, מרכזי סניפים ופעילים.
- 10.7. כמו כן, עמד הנאשם בקשר עם גופים שונים שביקשו כי מפלגת "ישראל ביתנו" תפעל להעביר להם כספים מתקציב המדינה, ובין היתר, תעביר לשימושם כספים קואליציוניים, ואף היווה ערוץ להעברת בקשות מסוג זה אל קירשנבאום.
- 10.8. בין קירשנבאום לבין הנאשם היו קשרי עבודה הדוקים ויחסי אמן. הם נהגו לשוחח בטלפון ולהיפגש לעיתים תכופות. קירשנבאום נהגה להתייעץ עם הנאשם בנושאים שוטפים, ארגוניים, פוליטיים ואישיים.

11. עיקרי כתב האישום נגד הנאשם והשיטה העבריינית

- 11.1. כפי שיפורט בהרחבה להלן, החל משנת 2006 ועד לפתיחת החקירה המשטרתית הגלויה בפרשה דן בחודש דצמבר 2014, פעלה קירשנבאום באופן שיטתי ומתוכנן, לעיתים מתוכם, לשם ביצוע שורה של עבירות.
- 11.2. כך, במקרים רבים, ניצלה קירשנבאום את תפקידה הציבוריים, את ההשפעה הנובעת ממעמדה, ובמיוחד את שליטתה על יעדיהם של תקציבי מדינה, כדי לקחת טובות הנאה פסולות עבודה או עבור בני משפחתה, עבור מפלגת "ישראל ביתנו" ועבור מקורבים, אליה או למפלגה.
- 11.3. לעיתים קרובות אף ביקשה, דרבנה או דרשה קירשנבאום מעובדי ציבור אחרים, מראשי גופים ציבוריים, ממנהלי עמותות ומאנשים פרטיים לפעול עמה, בצוותא חדא, לשם הגשמת מטרותיה הפסולות ולשם הסתרתן.
- 11.4. כפי שיפורט בהרחבה בהמשך, הנאשם היה שותף מרכזי בתכנון ובהוצאה אל הפועל של חלק משמעותי מן המעשים הפליליים שבוצעו על ידי קירשנבאום, וביצע אותם בצוותא-חדא עימה.

12. אישום 1: פרשת המופעים

- 12.1 כללי**
- 12.2 נלי דינוביצקי הייתה בתקופה הרלוונטית הבעלים של חברת "אברורה הפקות בע"מ" (להלן בהתאמה: **"דינוביצקי"** ו- **"אברורה"**). באמצעות חברה זו הפיקה דינוביצקי אירועי תרבות.
- 12.3 איגור ריז (להלן: **"ריז"**) היה בתקופה הרלוונטית בן זוגה של דינוביצקי.
- 12.4 ריז סייע לדינוביצקי בטיפול בהיבטים הלוגיסטיים של פעילות אברורה.
- 12.4 במסגרת פעילות הפקת האירועים של אברורה, הכירה דינוביצקי את קירשנבאום. בעת ההיא קירשנבאום כבר שימשה בתפקיד מזכ"לית "ישראל ביתנו".
- בין קירשנבאום לבין דינוביצקי נוצרו קשרי ידידות.
- 12.5 בהמשך פנתה דינוביצקי אל קירשנבאום בבקשה שהיא והנאשם יסייעו לה לזכות בעבודות של הפקת אירועים, תוך שימוש בקשריהם עם בכירים ברשויות מקומיות ובהשפעתם עליהם.
- 12.6 או אז סוכם בין קירשנבאום לדינוביצקי, כי בתמורה לעזרה שיעניקו קירשנבאום והנאשם לדינוביצקי, יהיה על האחרונה לשלם לקירשנבאום ולנאשם סך של 10% מן התקציב שיתקבל עבור כל הפקה. קירשנבאום, הנאשם, דינוביצקי וריז פעלו בהתאם לסיכום שתואר לעיל, הכל כפי שיתואר להלן.
- 12.7 הפקת מופעים בתמיכת "ועדת הארבעה"**
- 12.7.1 ועדת הארבעה היא גוף שאויש בתקופה הרלוונטית על ידי נציגים של משרד התרבות ושל משרד העלייה והקליטה (להלן: **"הוועדה"** או **"וועדת הארבעה"**).
- הוועדה הייתה אמונה על הענקת סיוע כספי לשם הפקת אירועי תרבות, שלפחות 50% מהאמנים המשתתפים בהם מוגדרים כעולים חדשים.
- על-פי כללי הוועדה, משרד הפקות מסוים רשאי היה לקבל תמיכה עבור שני אירועים בשנה נתונה, לכל היותר.
- 12.7.2 במהלך שנת 2006, הפנה הנאשם את דינוביצקי ואת ריז אל אדם מטעמו בשם חיים דולגופולסקי (להלן: **"דולגופולסקי"**). זאת במטרה, שדולגופולסקי ידריך את השניים לגבי הכנת הטפסים הדרושים לשם זכייה בכספי תמיכה מהוועדה, וילווה אותם בעת מילוי הטפסים.
- 12.7.3 בהמשך לכך, דולגופולסקי לימד את ריז כיצד יש למלא את הטפסים הרלוונטיים וכיצד להתנהל מול ועדת הארבעה כדי למקסם רווחים. עבור הסיוע שהעניק דולגופולסקי לדינוביצקי ולריז הוא קיבל שכר ממפלגת "ישראל ביתנו".
- 12.7.4 בהמשך למתואר לעיל, בין השנים 2006-2010, זכו דינוביצקי וריז למימון של הוועדה לתשעה-עשר מופעים.
- 12.7.5 ביחס למופעים אלה פעל הנאשם כדלקמן:
- א. הנאשם הבהיר לדינוביצקי ולריז שהוא עמד בקשר עם גורמים בוועדת הארבעה כדי להבטיח את זכיתם במימון המופעים.
- ב. הנאשם הבהיר לדינוביצקי ולריז שהוא השתמש בהשפעתו במשרד הקליטה כדי להפסיק ביקורת שתכנן המשרד לערוך ביחס להפקות שבוצעו על ידי אברורה.
- 12.7.6 דינוביצקי וריז מצדם העבירו לידי קירשנבאום והנאשם כספים בסך מצטבר של 10% מן התקציבים

שהתקבלו מהוועדה.

12.8. אופן העברת הכספים לקירשנבאום ולנאשם

12.8.1. את חלקו של הנאשם בגין המימון שהתקבל מהוועדה, נהג ריז למסור לנאשם, מעת לעת, במזומן.

12.8.2. כמו כן, במקרה אחד, הפקידו דינוביצקי וריז כסף מזומן לחשבון הבנק של הנאשם בגין הפקת המופעים, בסך של 9,950 ₪.

12.8.3. במעשים המתוארים לעיל, לקחו קירשנבאום והנאשם, בצוותא אחד, שוחד בהיקף של עשרות אלפי שקלים מדינוביצקי ומריז, בודעם כי השוחד ניתן להם בעד פעולות הקשורות בתפקידם כעובדי ציבור. כמו כן, במעשים המתוארים בסעיפים אלה, פעלו קירשנבאום והנאשם בכספי השוחד במטרה להסתיר או להסוות את מקורם, את זהות בעלי הזכויות בהם, את מיקומם ואת העובדה שהם ניתנו להם כשוחד, ובכך ביצעו פעולה ברכוש אסור, כהגדרתו בחוק איסור הלבנת הון.

12.8.4. בגין המעשים המפורטים באישום זה, הורשע הנאשם בעבירות הבאות:

- א. לקיחת שוחד - עבירה לפי סעיף 290 לחוק.
- ב. הלבנת הון - עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון.

13. אישום 2: פרשת עמותת "איילים"

13.1. העובדות

13.1.1. להלן יוצגו המעורבים המרכזיים בפרשת עמותת "איילים", פרט לאלה שכבר הוצגו לעיל.
13.1.2. עמותת "איילים" עוסקת בפיתוח התיישבות בישראל, בעיקר בנגב ובגליל (להלן: "איילים" או "העמותה"). דרך פעולה מרכזית של העמותה היא הקמת כפרי סטודנטים, תוך שילוב דיירי הכפרים בפעילות חברתית בקהילה.

13.1.3. מקורות המימון לפעילות "איילים" הם תקציבים ממשלתיים, תקציבי מוסדות לאומיים ותרומות.
13.1.4. מתן דהן ודני גליקסברג ייסדו בשנת 2002 יחד עם אחרים, את עמותת "איילים" (להלן בהתאמה:

דהן ו- גליקסברג).

עד לשנת 2013 שימש דהן כמנכ"ל העמותה בשכר וגליקסברג, כסגנו בשכר.
13.1.5. החל משנת 2013 העבירו השניים את סמכויות הניהול השוטף לידי מנהלת כללית. דהן החל לשמש כיושב ראש הוועד המנהל של העמותה וגליקסברג כסגנו.

13.1.6. לאורך כל התקופה האמורה היו דהן וגליקסברג מעורבים בכל היבטי הפעילות של "איילים" הם היו בעלי הסמכות לקבל החלטות מדיניות בעמותה ובעלי ההשפעה הרבה ביותר על התוויית דרכה.

13.1.7. בכלל זאת, דהן וגליקסברג הם שהיו אמונים על הקשר עם גורמים פוליטיים, עם בעלי תפקידים בארגונים לאומיים ועם תורמים, וזאת לשם השגת מימון לפעילות העמותה.

13.1.8. חברת "אימפקט" בע"מ היא משרד שדלנים (לוביסטים) שעוסק, בין היתר, בקידום האינטרסים של

- לקוחותיו - ארגונים שונים, לרבות עמותות - בקרב משרדי הממשלה והכנסת (להלן: "אימפקט").
- 13.1.9. אורית לרנר היא מהבעלים של "אימפקט" ומנהלת בחברה (להלן: "לרנר").
- 13.1.10. סטיבן לוי הוא שדלן (לוביסט) העובד ב"אימפקט" (להלן: "לוי").
- 13.1.11. לוי, כחלק מתפקידיו ב"אימפקט", היה אמון על הקשר עם מפלגת "ישראל ביתנו". במסגרת זו פנה לוי, מעת לעת, אל קירשנבאום ואל הנאשם בבקשות הנוגעות ללקוחותיו, ובכלל זאת בבקשות להעברת כספים קואליציוניים.
- 13.1.12. לוי ראה את הקשר עם קירשנבאום ועם הנאשם כבעל חשיבות רבה לשם קידום ענייני לקוחותיו, ביקש למצוא חן בעיניהם ובהזדמנויות שונות סייע להם בעניינים שונים על פי בקשתם.
- 13.1.13. בתקופה הרלוונטית נמנתה "איילים" עם לקוחות "אימפקט", ושילמה ל"אימפקט" תשלום חודשי קבוע בעד שירותיה. לרנר ולוי הם שהיו אחראים מטעם "אימפקט" על הטיפול בעמותה. בכלל זאת, לוי היה אמון על נושא גיוס תקציבים עבור העמותה, ובעיקר גיוס כספים קואליציוניים באמצעות מפלגת "ישראל ביתנו".
- 13.2. רקע:**
- 13.2.1. במהלך שנת 2011, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, פנה לוי אל דהן ועדכן אותו כי גורמים במפלגת "ישראל ביתנו" התרעמו על כך שהם לא הוזמנו לחנוכת כפר הסטודנטים "אשלים". זאת, חרף העובדה ש"ישראל ביתנו" לקחה חלק במימון הפרויקט.
- 13.2.2. לוי הציע לדהן לפגוש את הנאשם, כחלק מניסיון לשקם את היחסים עם מפלגת "ישראל ביתנו" ולחדש את הקשר עמה. זאת, במטרה לגייס כספים קואליציוניים מ"ישראל ביתנו" ולקדם החלטות ממשלה בעניין כפרי הסטודנטים של העמותה.
- 13.2.3. בהמשך לאמור לעיל, בהתאם להצעתו של לוי, נערכה פגישת היכרות בין דהן לבין הנאשם (להלן: "פגישת ההיכרות"). בפגישת ההיכרות, או סמוך לכך, אמר הנאשם לדהן, כי אם העמותה מעוניינת בשיתוף פעולה של מפלגת "ישראל ביתנו", עליה להגדיל את מספר הסטודנטים העולים החדשים בכפרים. עוד הוסיף הנאשם, כי באמצעות אתר "יזרוס" ניתן יהיה לשווק את העמותה לקהל הסטודנטים הרלוונטי. העמותה נקשרה עם האתר בהסכם למתן שירותי שיווק.
- 13.2.4. החל מאותו שלב ועד לסוף שנת 2014, התקיימה בין מפלגת "ישראל ביתנו", בין היתר באמצעות הנאשם, ובין ה"איילים", מערכת יחסים הדוקה. במסגרת מערכת יחסים זו העבירה המפלגה תקציבים בהיקף נרחב למימון פעילות העמותה, אשר מקורם בכספים קואליציוניים.
- 13.2.5. החל מפגישת ההיכרות ועד לסוף שנת 2014 שימש לוי כגורם מתווך ומקשר בין "איילים" ובין המפלגה, והיה מי שפישר בין הנאשם מזה ובין דהן וגליקסברג מזה, עת התגלעו לעתים רבות חילוקי דעות.
- 13.3. דרישת הנאשם לקבל חצי מיליון ₪ במזומן ומתווה "הדרכים היצירתיות":**
- 13.3.1. בסוף שנת 2013 התגבשה החלטת ממשלה בדבר תכנית להקמת כפרי סטודנטים בנגב ובגליל ולהרחבת כפרים קיימים. במסגרת ההחלטה הוקצו תקציבים לשם מימוש התכנית, ונקבע כי החטיבה להתיישבות תהא רשאית להיקשר בהסכם רלוונטי עם "איילים". לצד זאת, "איילים" התחייבה להשתתף במימון התכנית בהיקף של 15 מיליון ₪.
- 13.3.2. טרם קבלת החלטת הממשלה, ובמסגרת ההיערכות לה, סיכם הנאשם עם דהן, בתיווכו של לוי, כי מפלגת "ישראל ביתנו" תפעל להעברת כספים קואליציוניים לעמותה לטובת פעילות "איילים"

והתכנית, בהיקף של כ- 5 מיליון ₪.

13.3.3. במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, טרם יום 24.11.2013, וימים ספורים עובר להתכנסותה של ועדת שרים לשם דיון בתכנית האמורה, נפגשו הנאשם, דהן ולוי בבית הקפה "דובנוב" בתל-אביב (להלן: "**הפגישה הראשונה**").

13.3.4. בפגישה הראשונה הבהיר הנאשם לדהן וללוי, כי "ישראל ביתנו" אכן תתקצב את "איילים" ואת התכנית. אולם בד בבד הבהיר, כי כתנאי להעברת הכסף נדרשת "איילים" להעביר לידו חצי מיליון ₪ במזומן לטובת צרכי מפלגת "ישראל ביתנו".

13.3.5. במהלך הפגישה הראשונה, וגם לאחריה, הבהיר דהן לנאשם, בעצמו ובאמצעות לוי, כי דרישתו לקבל חצי מיליון ₪ במזומן אינה מקובלת על "איילים". לאחר הפגישה עדכן דהן את גליקסברג באשר לתנאי שהציב הנאשם.

13.3.6. כמו כן, פנה דהן אל לרנר, וביקש ממנה לפנות לגורמים במשרד האוצר, כדי לוודא כי התקציב שאמור היה להתקבל ממפלגת "ישראל ביתנו" לא יעבור לחשבון "איילים". אולם, לרנר הודיעה לדהן, כי בשלב זה לא ניתן לעצור את העברת התקציב, וההעברה בוצעה.

13.3.7. בעקבות ההבהרה של דהן לנאשם על העדר אפשרות להיענות לתנאי של תשלום כספים במזומן, ויתר הנאשם על דרישתו לקבל כספים במזומן.

13.3.8. בהמשך, לאחר הפגישה הראשונה ומעבר התקציב אל "איילים", ובמטרה לסיים את המחלוקת שהתגלעה, תיאם לוי פגישה נוספת בין הנאשם לבין "איילים". בפגישה זו, שהתקיימה בתל-אביב, השתתפו דהן, גליקסברג, לוי והנאשם (להלן: "**הפגישה השנייה**").

13.3.9. במהלך הפגישה השנייה דנו המשתתפים בפער שבין רצונה של המפלגה כי נתחים מתקציבים שתעביר "ישראל ביתנו" לעמותה יחזרו לשימוש המפלגה, ובין חוסר הנכונות של "איילים" להעביר, לצרכי המפלגה, כסף מזומן.

13.3.10. על רקע זה סיכמו משתתפי הפגישה השנייה, כי נתח משמעותי מהתקציבים שתעביר "ישראל ביתנו" אל "איילים" יחזור לשימושה ב"דרכים יצירתיות" שיימצאו.

13.3.11. בכלל זאת סוכם, כי "איילים" תממן פרויקטים, שכלפי חוץ ניתן להציגם ככאלה שעולים בקנה אחד עם מטרותיה, אך למעשה נועדו לשרת את האינטרסים של המפלגה. דרך יצירתית זו למתן טובות הנאה למפלגה כונתה על ידי משתתפי הפגישה השנייה "פרויקטים משותפים".

13.3.12. במעשים המתוארים בסעיפים 13.3.1 עד 13.3.11 שלעיל, ביקש הנאשם שוחד בדמות כסף מזומן ובהמשך בדמות טובות הנאה פסולות שיינתנו למפלגת "ישראל ביתנו", בעד פעולות הקשורות בתפקידו כעובד ציבור.

13.4. החזרת הכסף למפלגה ב"דרכים יצירתיות"

13.4.1. כפי שיפורט בתת פרק זה שלהלן, החל מהפגישה השנייה ועד לסוף שנת 2014, הנאשם, דהן וגליקסברג הוציאו אל הפועל את הסיכום בדבר החזרת כספים למפלגה ב"דרכים יצירתיות". כך שנתחים משמעותיים מן התקציבים שהתקבלו בעמותה נותבו באופן ששירת את מפלגת "ישראל ביתנו".

13.4.2. לאורך תקופה זו קירשנבאום הייתה מודעת לכך שבעקבות העברת תקציבים לעמותה עמדו לרשותה של קירשנבאום בעמותה כספים, לשימוש במפלגה ולשימושה האישי.

13.4.3. קירשנבאום, באמצעות הנאשם, כיוונה את אופן השימוש בכספים שעומדים לשימוש מפלגת "ישראל ביתנו" ולשימושה, ומעת לעת נתנה לנאשם הנחיות כיצד לנתבם.

13.4.4. לוי, החל מהפגישה השנייה ועד לסוף שנת 2014, עודד את דהן וגליקסברג מזה ואת הנאשם מזה,

לפעול בהתאם למתווה הדרכים היצירתיות, הציע רעיונות בהקשר זה ותיווך בין הצדדים לשם גיבוש הדרכים הקונקרטיות למימוש ההסכמות.

13.4.5. כמו כן, לוי הדגיש בפני הנאשם כי אחד מהיתרונות של העברת תקציבים דווקא לעמותה נובע מכך שהיא אינה מזוהה פוליטית, ועל כן ניתן להסוות את האופן שבו מנוצלים נתחים מהתקציבים אלו לקידום מפלגת "ישראל ביתנו".

13.5. תשלומים לפעילי מפלגת "ישראל ביתנו"

א. עניינו של מיכאל קלגנוב

13.5.1. מיכאל קלגנוב, זוכה מדליית הארד בשיט בקיאק במשחקים האולימפיים בסידני שנת 2000, הועסק על ידי עיריית טבריה עד שלהי שנת 2013 כמדריך ימאות (להלן: "**קלגנוב**").

בתקופה הרלוונטית היה קלגנוב פעיל במפלגת "ישראל ביתנו". בנובמבר 2013 נבחר קלגנוב למועצת העירייה בטבריה מטעם "ישראל ביתנו", והחל לשמש כחבר מועצה שלא בשכר. משעה שקלגנוב נבחר למועצת העיר טבריה הוא נאלץ להפסיק לקבל שכר מהעירייה.

13.5.2. בהמשך לאמור לעיל, פנה קלגנוב אל קירשנבאום על מנת שזו תסייע לו במציאת מקור פרנסה.

13.5.3. קירשנבאום הבטיחה לקלגנוב שתסייע לו שכן המדובר בפעיל מפלגה מרכזי באזור הצפון, והיא רצתה לשמר אותו ככזה, ולאפשר לו לכהן במועצת העירייה מטעם המפלגה, למרות שבצד משימה זו לא היה שכר.

13.5.4. מעת לעת ניהל קלגנוב שיחות עם קירשנבאום והנאשם אודות התקדמות מאמצי החיפוש אחר מקור פרנסה עבורו, והפעיל עליהם לחץ לפתור את עניינו.

13.5.5. כדי להשיג מקור פרנסה לקלגנוב, ובמסגרת הסיכום בדבר החזרת כסף למפלגה בדרכים יצירתיות, פנה הנאשם בעניין זה לעמותה.

13.5.6. בשל כך, ועל פי החלטתם של דהן ושל גליקסברג, שילמה "איילים", החל מחודש ינואר 2014 ועד לחודש נובמבר 2014 לפחות, תשלום חודשי לקלגנוב בסך של 7,000 ₪, וסך מצטבר של 77,000 ₪ לפחות.

13.5.7. התשלום החודשי לקלגנוב הוצדק, באמצעות הסכם העסקה בינו לבין "איילים", שבמסגרתו אמור היה קלגנוב, כביכול, לרכז עבור "איילים" את תחום הסטודנטים מחבר המדינות העצמאיות (ברית המועצות לשעבר). אולם, למעשה, בכל התקופה שבה שילמה "איילים" תשלום חודשי לקלגנוב הלה לא נדרש לעבוד, וממילא לא ביצע עבודה כלשהי.

ב. עניינו של מיכאל צ'ופנס

13.5.8. מיכאל (מייק) צ'ופנס הוא חבר של רבין ושל בעלה, קיריל רבין (להלן: "**צ'ופנס**").

בקיץ 2014 חיפש צ'ופנס מקור פרנסה.

13.5.9. על פי המלצתה של רבין, החל צ'ופנס לסייע לנאשם בריכוז פרויקט של "ישראל ביתנו" ושל "איילים" בשם "דרום איתן". מדובר בפרויקט שבמסגרתו עודדו מפלגת "ישראל ביתנו" ו"איילים", אזרחים, במהלך מבצע "צוק איתן", לבצע רכישות ביישובי הדרום. צ'ופנס התבקש לעבוד בפרויקט נוכח עומס שהוטל על נציגת עמותת "איילים" בפרויקט, שני צור.

13.5.10. עבור עבודתו בפרויקט שילמה "איילים" לצ'ופנס שכר חודשי של למעלה מ- 7,000 ₪. צ'ופנס עבד בפרויקט דרום איתן באופן שוטף ואינטנסיבי.

13.5.11. על פי ההסכם המקורי בין "איילים" לבין צ'ופנס, הייתה אמורה להסתיים תקופת העסקתו ביום

30.10.2014

13.5.12. ביום 10.12.2014, לאחר שפרויקט דרום איתן נשלם זה מכבר, פנה הנאשם לדהן, עדכן אותו בכך שהסכם ההעסקה של צ'ופנס הסתיים ביום 30.10.2014 ושהלה הפסיק לקבל שכר. הנאשם ביקש מדהן, כי "איילים" תמשיך לשלם לצ'ופנס כספים עד ליום 31.12.2014.

13.5.13. דהן מצדו נאות לבקשה, על אף שהנאשם והוא היו מודעים לכך שצ'ופנס לא יבצע עבודה עבור "איילים" בתמורה לתשלומים שיקבל.

13.5.14. במעשים המתוארים בסעיפים 13.5.1 עד 13.5.13 שלעיל, לקח הנאשם שוחד מ"איילים" בהיקף של ₪ 91,000 בעד פעולות הקשורות בתפקידו הציבורי.

כמו כן, במעשים אלה, פעל הנאשם בכספי השוחד, במטרה להסתיר או להסוות את מקורם, את זהות בעלי הזכויות בהם, את מיקומם ואת העובדה שהם ניתנו לו כשוחד, ובכך ביצע פעולה ברכוש אסור כהגדרתו בחוק איסור הלבנת הון.

13.6. מימון יחסי ציבור עבור קירשנבאום

13.6.1. עובד יחזקאל הוא הבעלים של חברת "תארא ייעוץ וניהול פרויקטים בע"מ" (להלן בהתאמה: "יחזקאל" ו-"תארא"). עוסקת בייעוץ אסטרטגי, בענייני רגולציה ותקשורת.

13.6.2. רונן צור הוא הבעלים של משרד יחסי הציבור "צור ייעוץ אסטרטגי בע"מ" (להלן בהתאמה: "צור" ו-"משרד צור").

13.6.3. במהלך שנת 2013, החלה קירשנבאום להיפגש עם יחזקאל ולהיוועץ בו בעניינים הנוגעים למיצוב מעמדה הציבורי בכלל ובאמצעות התקשורת בפרט. בשלב מסוים סבר יחזקאל, כי כדי לתת מענה לסוגיות שעל הפרק, על קירשנבאום לתת דגש לתחום יחסי הציבור. על כן, בהמשך ליוזמה של יחזקאל, צור הצטרף אליו לפגישות הייעוץ. אף הנאשם הצטרף לעיתים לפגישות אלה.

קירשנבאום קיבלה את השירותים המקצועיים האמורים, משני אנשי מקצוע אלה, מבלי שהם דרשו ממנה תשלום עבור עבודתם.

13.6.4. לאחר תקופה מסוימת שבמהלכה ייעצו יחזקאל וצור לקירשנבאום, פנה יחזקאל לקירשנבאום והבהיר לה שעל פי עצת עורך דינו הוא אינו יכול להמשיך לתת לה ייעוץ ללא תשלום. קירשנבאום מצידה הבהירה ליחזקאל, כי בשלב זה אין בידה תקציב לשם הסדרת קשר שוטף עמו ועם צור.

13.6.5. לאחר פרק זמן של מספר חודשים שבמהלכו יחזקאל, צור וקירשנבאום חדלו להיפגש, פנתה קירשנבאום, בעצמה, אל יחזקאל, ואמרה לו כי נמצא מקור כספי למימון ההתקשרות עמם. במצב דברים זה הוחלט למסד את יחסי נותני השירות-לקוח שבין יחזקאל וצור ובין קירשנבאום.

13.6.6. ביום 29.4.2014, או במועד סמוך לכך, התקיימה ישיבה בהשתתפות קירשנבאום ואנשים נוספים מטעמה ובהשתתפות יחזקאל, צור ואנשיהם. בישיבה זו הוגדרה מטרת השירות שיינתן לקירשנבאום כ"שיפור התדמית לקראת מיקום ברשימת 'ישראל ביתנו' לכנסת הבאה".

13.6.7. החל מחודש מאי 2014 התקיימו פגישות סטטוס דו-שבועיות, בהן השתתפו קירשנבאום, יועץ התקשורת שלה, הנאשם, יחזקאל וצוותו וכן צור וצוותו. יועץ התקשורת של קירשנבאום וקירשנבאום הם שעמדו בחזית מול יחזקאל וצוותו וצור וצוותו.

13.6.8. בפגישות אלה נדונו הדרכים לקידום מעמדה הציבורי של קירשנבאום, ונקבעה שורה של נושאים שבהם קירשנבאום תעסוק ובהם נושא "חוק הנכבה", נושא תאגידי המים, נושא יוקר המחיה, ובייחוד תחום החנייה, נושא גובה הארנונה, נושא התכנון והבנייה ועוד.

13.6.9. במסגרת מכלול הנושאים שסומנו ככאלה שהעיסוק בהם יקדם את מעמדה הציבורי של קירשנבאום, סוכם כי היא גם תוביל כנס של צעירים בכנסת, שיעסוק בירידה מישראל וייערך בחודש יוני 2014 (להלן: **"כנס הצעירים בכנסת"**).

13.6.10. בין לבין, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, הודיעה קירשנבאום לצור, כי הנאשם יסגור עמו את ההתקשרות הפורמאלית ואת הפרטים הכספיים ביחס לשירותים שניתנים לה.

13.6.11. במקביל לכל המתואר לעיל, במסגרת הסיכום בדבר החזרת כסף למפלגה בעקבות קבלת כספים קואליציוניים, פנה הנאשם, אל דהן, כדי ש"איילים" תממן את התשלומים ליחזקאל ולצור עבור שירותי יחסי הציבור שניתנים לקירשנבאום. לוי תיווך בעניין זה בין הנאשם לדהן.

13.6.12. בהמשך, נערכה פגישה שבה נכחו, בין היתר, קירשנבאום, הנאשם, עמי נעמי - מנכ"ל משרד צור - ודהן. בסופה של פגישה זו פרש הנאשם עם דהן ונעמי לחדרו של האחרון כדי לשוחח על הפרטים הכספיים. הנאשם ודהן סיכמו עם נעמי, כי בעד שירותי יחסי הציבור ישולם לצור תקשורת סך של 20,000 ₪. הנאשם הבהיר לנעמי, כי ההתקשרות בפועל תעשה מול עמותת "איילים". יובהר כי הנאשם עשה זאת בהנחיית קירשנבאום ובתיאום מלא עם "איילים".

בד בבד, סיכם נעמי עם יחזקאל או מי מטעמו, כי בגין כל חודש של עבודה משותפת מול קירשנבאום תעביר צור תקשורת ל"תארא" סך של 7,000 ₪.

13.6.13. "הדרך היצירתית" שבאמצעותה קירשנבאום, הנאשם, לוי ודהן הצדיקו, לכאורה, את המימון של יחסי הציבור של קירשנבאום על ידי "איילים" הייתה כדלקמן:

דהן יצר קשר עם מנכ"לית עמותת הרוח החדשה הירושלמית, אלישבע מזי"א, ועם מנהל יחידת הצעירים בעיריית ת"א, מיכאל וולה (להלן בהתאמה: **"הרוח החדשה"**, **"מזי"א"**, **"יחידת הצעירים"** ו- **"וולה"**).

דהן, ובהמשך גם הנאשם, סיפרו למזי"א ולוולה, כי קירשנבאום מעוניינת לשתפם בפרויקט נרחב של "ישראל ביתנו" בנושא צעירים, ובכלל זאת בכנס הצעירים בכנסת. עוד הובהר למזי"א ולוולה, כי במסגרת פרויקט הצעירים תפעל קירשנבאום לכך ש"איילים", הרוח החדשה ויחידת הצעירים יקבלו תקציב בסך מיליון וחצי ₪ לקידום מטרותיהם.

13.6.14. בשלב זה החלו "איילים", "הרוח החדשה" ויחידת הצעירים לסייע בקידום הכנס בכנסת. שהתקיים ביום 25.6.14.

או אז פנה דהן אל מזי"א ואמר לה, כי במסגרת הפעילות המשותפת עם קירשנבאום עליהם לשכור את צור תקשורת, וכי "איילים" תממן הוצאה זו. דהן סיכם עם מזי"א, כי מבחינה פורמאלית התשלומים לצור ייצאו מ"הרוח החדשה", אך למעשה "איילים" תעביר לרוח חדשה תשלומים נגדיים (back to back).

13.6.15. בהמשך לאמור לעיל, ביום 18.5.2014, חתמה מזי"א, בשם הרוח החדשה, "איילים" ויחידת הצעירים, על הסכם התקשרות מול צור תקשורת.

13.6.16. על פי הסכם זה התחייבה "הרוח החדשה" לשלם לצור תקשורת תשלום חודשי בסך 20,000 ₪ + מע"מ לתקופה של חצי שנה לפחות. בסמוך לאחר מכן, נחתם הסכם בין "איילים", באמצעות דהן, לבין הרוח החדשה, באמצעות מזי"א, אשר הבטיח את התשלומים הנגדיים מ"איילים" אל "הרוח החדשה", כפי שתואר לעיל.

13.6.17. החל מחודש מאי 2014 ועד לחודש נובמבר 2014, העבירה "הרוח החדשה" סך מצטבר של 141,600 ₪ למשרד צור, ו"איילים" העבירה סך זהה לרוח החדשה. בחודש נובמבר 2014, הודיעה מזי"א למשרד צור על סיום ההתקשרות.

13.6.18. כמו כן, לקראת עריכתו של הסכם כנס הצעירים בכנסת, שהתקיים בסוף חודש יוני 2014,

סבר ניסן זאבי, האחראי המקצועי על תיק הלקוח של קירשנבאום מצד משרד צור תקשורת, כי יש לתגבר את הסיקור התקשורתי שלו. זאבי הציע ליקותיאל צפרי, יועץ התקשורת של קירשנבאום ולנאשם את האפשרות לקיים שת"פ עם אתר y-net" בעניין זה.

לבקשת הנאשם, אשר פעל בהתאם להוראות קירשנבאום, מימנה "איילים" גם את ההתקשרות עם אתר y-net", בסך של 76,700 ₪.

13.6.19. לאורך כל התקופה הרלוונטית, קירשנבאום הייתה מודעת לכך ש"איילים" היא שמממנת את השירותים שהיא מקבלת מצור, מיחזקאל ומ- y-net", התייחסה לכספים שמשלמת "איילים" ככספים שמצויים בשליטתה, עקבה אחר התוצרים שמתקבלים והנחתה את הנאשם לסיים את ההתקשרות מקום שחשבה שאין בה עוד תועלת עבורה.

13.6.20. במעשים המתוארים בסעיפים 13.6.1 עד 13.6.19 שלעיל, לקחו קירשנבאום והנאשם מ"איילים" ומ"הרוח החדשה", בצוותא חדא, שוחד, עבור קירשנבאום, בהיקף של 218,300 ₪ ביוזעם שכספי השוחד ניתנים לקירשנבאום בעד פעולות הקשורות בתפקידיהם כעובדי ציבור.

כמו כן, במעשים אלה, פעלו הנאשם וקירשנבאום בכספי השוחד, במטרה להסתיר או להסוות את מקורם, את זהות בעלי הזכויות בהם, את מיקומם ואת העובדה שהם ניתנו להם כשוחד, ובכך ביצעו פעולה ברכוש אסור כהגדרתו בחוק איסור הלבנת הון.

13.7. דרישות מ"איילים" בחודש דצמבר 2014

13.7.1. בחודש דצמבר 2014, על רקע פיזור הצפוי של כנסת ישראל ה- 19, קיבלה קירשנבאום, בין היתר בסיועו של הנאשם, החלטות באשר לאופן חלוקת כספים קואליציוניים. בחודש זה פנה הנאשם אל "איילים" במספר דרישות.

א. עניינה של חה"כ לשעבר ליה שמטוב

13.7.2. ליה שמטוב שימשה כחברת כנסת מטעם מפלגת "ישראל ביתנו", בכנסת ה- 17 ובכנסת ה- 18 (להלן: "שמטוב"). החל מחודש אוקטובר 2013 כיהנה שמטוב חברת מועצת העיר נצרת עלית מטעם מפלגת "ישראל ביתנו", שלא בשכר.

13.7.3. בשלהי שנת 2014 הייתה שמטוב אמורה להשתלב בניהול מטה הבחירות לכנסת של "ישראל ביתנו" בנצרת עלית.

13.7.4. החל מחודש אוקטובר 2013 חיפשה שמטוב מקור פרנסה. שמטוב פנתה אל קירשנבאום כדי שתסייע לה בעניין זה. קירשנבאום ייחסה חשיבות למילוי בקשתה של שמטוב, בחנה אפשרויות שונות, וטיפלה בעניין בעצמה, באמצעות הנאשם ובאמצעות רבין.

13.7.5. במקביל לחיפוש מקור פרנסה לשמטוב, בסוף שנת 2014, לקראת המושב האחרון של הכנסת, קיבלה קירשנבאום החלטות באשר לאופן חלוקת כספים קואליציוניים. על רקע זה הודיע הנאשם לעמותה, כי היא עתידה לקבל מיליון וחצי ₪ (להלן: "הכספים המובטחים").

13.7.6. ביום 4.12.2014, או במועד סמוך לכך, כחלק מניסיונה של קירשנבאום למצוא מקור פרנסה עבור שמטוב, פנה הנאשם, בהתאם להנחיית קירשנבאום, אל לוי.

13.7.7. הנאשם ביקש מלוי להציע בשמו לעמותה להעסיק חברת כנסת לשעבר מהצפון בתמורה להעברה של מיליון וחצי ₪ נוספים מעבר לכספים המובטחים (להלן: "ההצעה לקבלת כספים נוספים").

13.7.8. עוד הוסיף הנאשם, כי אם "איילים" תסרב להעסיק את חברת הכנסת גם הכספים המובטחים לא יעברו.

13.7.9. עוד באותו יום שוחחו לרנר ולוי עם דהן וגליקסברג בעניין הצעת הנאשם לקבלת כספים נוספים. אז הציג לוי בפני דהן וגליקסברג את ההצעה, ובתוך כך את ההבהרה של הנאשם לפיה אם "איילים" לא תסכים להצעה גם הכספים שכבר הובטחו לא יתקבלו. דהן וגליקסברג הסכימו להצעה.

13.7.10. בעקבות השיחה עם דהן וגליקסברג עמד לוי בקשר עם הנאשם והודיע לו כי להפתעתו "איילים" מוכנה להעסיק את חברת הכנסת, וזאת נוכח ההצעה להעברת כספים נוספים. בשלב זה אמר הנאשם ללוי, כי נכון לעת הזו הוא בוחן אפשרויות נוספות, וכי תוך שבועיים הוא יידע באיזו אפשרות הוא חפץ.

13.7.11. את פנייתו לעמותה, בהצעה לקבלת כספים נוספים בתמורה להעסקת שמטוב, ביצע הנאשם בעצה אחת עם קירשנבאום ולבקשתה, והיא עודכנה על ידו גם לאחר שיחתו עם לוי. קירשנבאום אף הבהירה לנאשם, כי היא מעדיפה, ככל שניתן, שיימצא מקום עבודה אחר עבור שמטוב, שכן היא אינה מעוניינת ששמטוב תהיה מעורבת בקשר שבין מפלגת "ישראל ביתנו" לבין "איילים".

13.7.12. נכון ליום 24.12.2014, מועד מעבר החקירה המשטרתית בתיק זה לשלב הגלוי, שמטוב טרם החלה להיות מועסקת בעמותה.

ב. מציאת עבודה למיכאל קלגנוב

13.7.13. בהמשך, במהלך שנת 2014 פעלה קירשנבאום, בעצמה ובאמצעות אחרים, כדי למצוא פתרון קבע לבעיית התעסוקה של קלגנוב.

13.7.14. בעת ההיא ביקש קלגנוב לקדם מיזם לפיתוח ענף הקיאקים בישראל (להלן: "**המיזם**").

13.7.15. במסגרת קידום המיזם נפגש קלגנוב עם קירשנבאום ועם הנאשם.

13.7.16. לאחר הפגישה ביקשה קירשנבאום את עזרתו של משה קליסקי, עסקן בתחום הספורט, בקידום המיזם (להלן: "**קליסקי**").

13.7.17. קירשנבאום הבהירה לקליסקי, שקלגנוב יהא מנהל המיזם, ושאחריותו של קליסקי היא, בין היתר, להקמת המיזם באופן שקלגנוב יעמוד בראשו.

13.7.18. קליסקי העריך כי עלות העסקתו של מיכאל קלגנוב במיזם תעמוד על כ- 200,000 ₪ לשנה.

13.7.19. לצורך קידום המיזם נערכה פגישה במשרדה של קירשנבאום בתל אביב. בפגישה זו נכחו, בין היתר, קירשנבאום, נציגים ממחלקת הספורט במועצה האזורית עמק הירדן ובעמותת השיט האזורית הפועלת תחת מחלקת הספורט (הלן: "**עמותת השיט**"), קליסקי וקלגנוב.

13.7.20. בפגישה הובהר שקירשנבאום מבקשת להקים את המיזם בתחומי מועצת עמק הירדן, ולשם כך לתמוך כלכלית במיזם בהיקף של חצי מיליון ₪. עוד הובהר, כי תנאי להעברת הכספים לעמותת השיט על ידי קירשנבאום הוא שקלגנוב ינהל את המיזם. כמו כן הובהר, כי נציגה של קירשנבאום במיזם יהיה קליסקי.

13.7.21. במסגרת חיפושים אחר מקור כספי לשם העברת התקציב לעמותת השיט עבור המיזם, אמרה קירשנבאום לנאשם, כי "איילים" תממן את המיזם. בהתאם לדרישת המועצה האזורית, קירשנבאום קבעה, כי המימון יעמוד בשלב הראשוני, על סך של 300 אלף ₪.

13.7.22. אי לכך, במסגרת הסיכום בדבר החזרת כסף למפלגה בדרכים יצירתיות, פנה הנאשם אל דהן לבצע את העברת התקציב לעמותת השיט, והבהיר לו כי לאחר ביצוע ההעברה האמורה תוכל "איילים" להפסיק לשלם את שכרו של קלגנוב.

13.7.23. דהן וגליקסברג הסכימו לממן את ההעברה, ומעת לעת הם עמדו בקשר עם הנאשם ועם נציגי עמותת השיט כדי לתאמה. עת החלה החקירה המשטרתית הגלויה בפרשה זו, בחודש דצמבר 2014, העברת הכספים לעמותת השיט טרם יצאה אל הפועל.

ג. עניין המדליות

13.7.24. החל מחודש יולי 2014, קירשנבאום והנאשם קידמו מהלך שבמסגרתו תממן מפלגת "ישראל ביתנו" מדליות לוותיקי מלחמת העולם השנייה.

13.7.25. במועד שאינו ידוע במדויק, ולכל המאוחר ביום 15.12.2014, פנה הנאשם בהתאם להנחיית קירשנבאום אל דהן וביקש ממנו כי "איילים" תממן את רכישת המדליות בסך של כ- 20 אלף דולר. בהמשך, הדגיש הנאשם בפני דהן וקליגסברג, כי מפלגת "ישראל ביתנו" מעוניינת לחלק את המדליות לפני הבחירות הארציות שנקבעו לחודש מרץ 2015.

13.7.26. דהן וגליקסברג הסכימו לבקשת הנאשם. זאת, תוך שהם היו מודעים לכך שהענקת המדליות נועדה לקדם אינטרסים פוליטיים, ושפניית הנאשם אליהם נעשית במסגרת הסיכום בדבר החזרת כספים למפלגה בדרכים יצירתיות.

13.7.27. דהן וגליקסברג התלבטו האם לממן את רכישת המדליות מכספי "איילים" השוטפים או שמא להסיט לטובת רכישת המדליות כספי תרומה שאמורים היו להגיע אל "איילים". דהן העדיף, ככל הניתן, שמימון המדליות לא ייצא ישירות מ"איילים", ועל כן סוכם כי גליקסברג ינסה למצוא תורם של עמותת "איילים".

13.7.28. ביום 17.12.2014, דקות ספורות לאחר שהנאשם שוחח בנושא עם דהן וגליקסברג, הודיע הנאשם לקירשנבאום שעניין המדליות נמצא לקראת סיום.

13.7.29. עת החלה החקירה המשטרתית הגלויה בפרשה זו בחודש דצמבר 2014, רכישת המדליות טרם יצאה אל הפועל.

13.7.30. במעשים המתוארים בסעיפים 13.1.1 עד 13.7.29 שלעיל, ביקשו הנאשם וקירשנבאום מ"איילים" בקשות שוחד בהיקף של ₪ 380,000 לכל הפחות, ביודעם שהשוחד הובטח להם בעד פעולות הקשורות בתפקידיהם כעובדי ציבור.

13.7.31. בגין המעשים המפורטים באישום זה, הורשע הנאשם בעבירות הבאות:

- א. לקיחת שוחד - עבירה לפי סעיף 290 לחוק (שתי עבירות);
- ב. בקשת שוחד - עבירה לפי סעיף 290 לחוק העונשין בצירוף סעיף 290 לחוק (שתי עבירות);
- ג. הלבנת הון - עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון (שתי עבירות).

14. אישום 3: מימון טיסות של הנאשם ושל יועץ התקשורת של קירשנבאום על ידי "התאחדות היזמים בישראל"

14.1. המעורבים והרקע

- 14.1.1. להלן יוצג רקע רלוונטי לאישום דנן, ויוצגו המעורבים המרכזיים בפרשת זו, פרט לאלה שכבר הוצגו.
- 14.1.2. "הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול" היא רשות סטטוטורית האמונה על מאמצי המניעה הטיפול ושיקום הלאומיים בתחום הסמים, ועל קביעת מדיניות שתהווה בסיס לפעילות הממשלה בנושא זה (להלן: "הרשות").
- 14.1.3. בתקופה הרלוונטית שימש יאיר גלר כראש הרשות (להלן: "גלר"). גלר עמד בקשר שוטף עם קירשנבאום, שכן הרשות הייתה אחד מהארגונים שזכו לתמיכה תקציבית על ידי מפלגת "ישראל ביתנו" באמצעות כספים קואליציוניים.
- 14.1.4. "התאחדות היזמים בישראל" היא עמותה המסייעת לבעלי עסקים ויזמים, בעיקר עולים חדשים (להלן: "ההתאחדות"). אירנה וולדברג שימשה בתקופה הרלוונטית כמנכ"לית "ההתאחדות" (להלן: "וולדברג").
- 14.1.5. בין וולדברג לבין קירשנבאום נוצרו קשרי עבודה בשנת 2009 לכל המאוחר. קירשנבאום פעלה על מנת להשיג תקציבים עבור פעילות "ההתאחדות", אשר הסתכמו לסך של כמיליון וחצי ₪.
- 14.1.6. כמו כן, בשנת 2014, במועד אשר אינו ידוע במדויק למאשימה, פנתה וולדברג אל קירשנבאום, וביקשה את עזרתה בחידוש קשר מקצועי אשר היה לה עם הרשות. בעקבות זאת פנתה קירשנבאום אל גלר והמליצה לו להיפגש עם וולדברג, במטרה לשלב את "ההתאחדות" בפעילות "הרשות". החל מחודש מרץ 2014, שולבה "ההתאחדות" בפרויקט של "המכללה למנהל" בראשון לציון, בנושא של שיקום מכורים, אשר מומן על ידי הרשות.

14.2. פנייה אל וולדברג לממן טיסות של הנאשם ושל יועץ התקשורת של קירשנבאום

- 14.2.1. בחודש אפריל 2014 ובחודש אוגוסט 2014, ביקש הנאשם לטוס לרוסיה, לסרביה ולאוקראינה.
- 14.2.2. בהמשך לכך, על פי הנחייתה של קירשנבאום, פנה הנאשם אל וולדברג בשני מועדים שונים, כדי ש"ההתאחדות" תממן את כרטיסי הטיסה, כמפורט להלן:
- א. **טיסה לסנט פטרסבורג** - סמוך לחודש אפריל 2014, פנה הנאשם לוולדברג וביקש ממנה לממן לו כרטיס טיסה לסנט פטרסבורג. ביום 7.4.2014 שילמה ולדברג סך של 4,025 ₪ למימון הכרטיס.
- ב. **טיסה לסרביה ולאוקראינה** - במועד אשר אינו ידוע במדויק למאשימה, אך לא יאוחר מחודש אוגוסט 2014, פנה הנאשם לוולדברג וביקש ממנה לממן עבורו, כמו גם עבור יקותיאל צפרי, יועץ התקשורת של קירשנבאום, כרטיסי טיסה לסרביה ולאוקראינה. ביום 2.9.2014 שילמה וולדברג סך של 10,281 ₪ למימון הכרטיסים, וביום 3.9.2014 הוסיפה את היתרה הדרושה בסך 4,803 ₪.
- 14.2.3. קירשנבאום והנאשם היו מודעים לכך שוולדברג מממנת את כרטיסי הטיסה של הנאשם ושל צפרי בעד פעולות שקשורות בתפקידיהם הציבוריים, ובכלל זאת פעולתה של קירשנבאום לחבר את "ההתאחדות" אל הרשות.

14.2.4. במעשים המתוארים לעיל, לקחו קירשנבאום והנאשם, בצוותא חדא, שוחד מוולדברג עבור הנאשם ועבור צפרי, בהיקף של 19,109 ₪, וביוזעם שכספי השוחד ניתנים בעד פעולות הקשורות בתפקידיהם כעובדי ציבור.

14.2.5. בגין המעשים המפורטים באישום זה, הורשע הנאשם בעבירה של לקיחת שוחד - עבירה לפי סעיף 290 לחוק.

ראיות ההגנה לעונש

15. שנים עשר עדי אופי העידו מטעם הנאשם. מהעדויות עולה כי הנאשם פעל, לאורך השנים, ללא לאות, לסיוע ותמיכה בעולים חדשים שנתקלו בקשיים בקליטתם בישראל.

15.1. מר גדי אריאלי, בעברו מנכ"ל תנועת ה"ליכוד" וכיום מנכ"ל מכון היצוא. העד משמש כיום אף יושב ראש הסניף הישראלי לקונגרס היהודי העולמי, וסגן נשיא הקונגרס היהודי העולמי. העד מסר שהיכרותו הקרובה עם הנאשם מבוססת, בין היתר, על היותם חברי הנהלה בקונגרס, משך כ-9 שנים. העד והנאשם שיתפו פעולה ב"פעילויות ... בקרב קהילות יהודיות, בעיקר הבינוניות והקטנות, אנחנו תורמים לקהילות האלה מזמננו, הכל בהתנדבות וללא תמורה". העד ציין כי מהיכרותו עם הנאשם מדובר באדם הגון וישר, ממוקד מטרה, המתייחס למשימותיו ברצינות, משכיל ורחב אופקים (ע.ה/1, פרוטוקול, בעמ' 1869).

15.2. חנה דשבסקי, בעברה מנהלת מחלקת פניות הציבור במועצה לשלום הילד, וכיום עובדת בארגון רבני צוהר, מסרה שהכירה את הנאשם בשנת 1990, כעולה חדשה. לדברי העדה, הנאשם, שעלה ארצה מספר חודשים לפניו, ניסה לעזור לעולים שעלו ארצה אחריו, בהתנדבות מלאה. בהמשך, במסגרת עבודתה, נהגה העדה לפנות למשרדי ממשלה בבקשות עזרה. הנאשם תמיד ניאות לעזור לילדים במצוקה, גם כשהיה עסוק בעבודתו. העדה ציינה שהנאשם תמיד היה קשוב ונכון לסייע לאדם במצוקה, ועשה זאת ללא בקשת תמורה (ע.ה/2, פרוטוקול, בעמ' 1872).

15.3. אירנה גנין, ממלאת מקום סגנית ראש עיריית בת ים (ע.ה/4); יעקב פראימב, ממלא מקום ראש עיריית קריית גת (ע.ה/6); סרגיי אוקלנדר סגן וממלא מקום ראש עיריית מגדל העמק (ע.ה/8); ומרינה רזנברג קוריטני, ראש המחלקה לעידוד עלייה בהסתדרות הציונית העולמית ובעברה פעילה במפלגת "ישראל ביתנו" בבאר שבע (ע.ה/11), תיארו מקרים קונקרטיים שבהם סייע הנאשם, לבקשתם, לאנשים שונים.

15.4. מקסים פייטרסון (ע.ה/3), צעיר בן 28, העיד שהכיר את הנאשם, לפני מספר חודשים, באמצעות הרשת החברתית "פייסבוק". העד מסר שעלה ארצה עם משפחתו, ובמעמד הכניסה לישראל עוכבו רעייתו ובתה, וסורבה כניסתן ארצה. העד פנה בקריאה לעזרת הציבור והנאשם נחלץ לעזרתו, איתר עבורו עזרה משפטית ואף סייע במימונה.

בדומה, איגור סלצקי (ע.ה/7), מסר שהוא עולה חדש, שנתקל בקשיים בהסדרת אזרחותו, ושקיבל תעודת זהות

ישראלית - בסיוע הנאשם - ימים ספורים עובר למועד הטיעונים לעונש.

15.5. עו"ד ידין עילם (ע.ה/5), מסר שהכיר את הנאשם לפני כשנה וחצי, במסגרת עבודתו. העד מסר שהנאשם מפנה למשרדו לקוחות הזקוקים לסיוע בהסדרת מעמדם החוקי בישראל. לדברי העד, הוא והנאשם עוסקים יחד, באופן אינטנסיבי ויומיומי, בסיוע לפונים. במקרים שבהם פנו לעד לקוחות שהיו זקוקים לסיוע במימון שכר טרחת עורך דין, פנה העד לנאשם וזה התאמץ לסייע לפונה, ללא קשר לנתוני האישיים, כגון לאום או נטייה מינית.

15.6. שלומית כנען, בעברה מנכ"לית משרד הקליטה וכיום בעלת חברה המלווה עמותות בקידום תעסוקתי, מסרה שהכירה את הנאשם בשנת 1998, עת התמנתה לתפקיד מנכ"לית משרד הקליטה. באותה תקופה, עבד הנאשם במשרד הקליטה וטיפל בנושא אסירי הציין. לדברי העדה, הנאשם טיפל בפונים שתחת אחריותו במסירות יוצאת דופן, משך שעות עבודה ארוכות, מכל הלב ובתחושה של שליחות גדולה. זאת, למרות תנאי שכר נמוכים ובעבודה ללא תקן. בין העדה ובין הנאשם נרקמה ידידות, על בסיס היותם אנשי ספר וכשעזב הנאשם את משרד הקליטה, הוסיפו להיפגש ולשוחח על ספרים. לדברי העדה, הנאשם אינו אדם אמיד, לזיכרונה אף נתקל בקשיים במימון לימודי בנו באקדמיה למוזיקה. מהתרשמות העדה, הנאשם אדם טוב לב, ותמיד היה שקוע בסיוע לאנשים במצוקה. העדה תיארה בגילוי לב את הפתעתה כשנודע לה על הגשת כתב האישום נגד הנאשם ואת התלבטותה אם להעיד במשפטו. בסופו של יום, החליטה להעיד לטובת חברה - איש הספר (ע.ה/12).

15.7. וולטר גודובסקי (ע.ה/9), בנו של הנאשם, וליאורה גודובסקי (ע.ה/10) רעייתו, העידו בדבר מסירות הנאשם למשפחתו - רעייתו, שני בניו ונכדו. הבן מסר שהאב מהווה דוגמה חיובית עבורו ושלימד אותו מוסר עבודה מהו. רעיית הנאשם מסרה, בעדות נוגעת ללב, כי היא אינה אישה בריאה, וכי הנאשם מסייע לה רבות, באהבה ובמסירות, בחיי היומיום.

16. נוסף על העדויות, הוגשו מטעם הנאשם שלושה מכתבים ודף שיערוך ריכוז יתרות.

מכתב חבר הכנסת לשעבר, שי חרמש (נ/2א')

16.1. שי חרמש כיהן בין השנים 2006 ועד 2017 כיושב ראש הקונגרס העולמי בישראל וסגן נשיא עולמי, והכיר את הנאשם עת שימש חבר הנהלת ה"קונגרס" בישראל, כנציג מפלגת "ישראל ביתנו".

חרמש התרשם שיש בפועלו של הנאשם "ביטוי למסירות של ממש, מחויבות ונאמנות לדרך הציונית".
חרמש הוסיף כי הוא מעריך ומכבד את הנאשם.

מכתב אלוף משנה במילואים, משה לשם (נ/ב')

16.2. מהמכתב עולה כי לשם והנאשם מכירים מזה למעלה מעשור. לשם התרשם כי הנאשם מצטיין ביושרה, כי הוא איש ספר, משכיל וידען, ובעל חוש הומור חד. פעילות הנאשם למען יהדות חבר העמים לא ידעה לאות, הנאשם הוא "פטריוט ללא פשרות של ארץ ישראל ותושביה, את פעילותו ניתן לתאר כמנוע אדיר של מרץ ופעולה".

מכתב שר הביטחון, אביגדור ליברמן (נ/3)

16.3. מהמכתב עולה כי שר הביטחון הכיר את הנאשם לפני כ-30 שנים, עוד טרם עלה הנאשם ארצה. לאחר נפילת מסך הברזל, החלו שר הביטחון והנאשם בפעילות ציונית. עם עלייתו ארצה, סייע הנאשם, שדיבר עברית, בהתנדבות, לעולים אחרים שהתמודדו עם קשיי קליטה. לדברי השר, משך היכרותם הארוכה, מעולם לא ביקש ממנו הנאשם דבר עבורו או עבור משפחתו, ולא השתמש בקשריו לקידום מטרותיו האישיות.

שר הביטחון ביקש מבית המשפט להתחשב, בעת גזירת הדין, בכך שהנאשם נעדר עבר פלילי, שאינו מהווה סכנה לציבור, ובכך שרעייתו אינה נמצאת בקו הבריאות.

16.4. ממסמך שיערוך ריכוז היתרות בחשבון הבנק של הנאשם, עולה כי החשבון מצוי ביתרה שלילית (נ/1).

טיעוני הצדדים לעונש

תמצית טיעוני המאשימה לעונש

17. ב"כ המאשימה, עו"ד ד"ר יונתן קרמר, טען כי מעשי השחיתות שבהם הודה הנאשם הם מהחמורים והמסוכנים שבהם נתקלו באי כוח המאשימה.

לטענת ב"כ המאשימה, כל אחד מ-3 האישומים, שבהם הודה והורשע הנאשם, מהווה "אירוע" נפרד בהתאם לסעיף 40 לחוק.

ב"כ המאשימה עתר לקבוע כי מתחם העונש ההולם - בגין כלל העבירות שבהן הורשע הנאשם - נע בין 6.5 לבין 11 שנות מאסר בפועל, תוך תיאור מאפייני החומרה באירועים.

במסגרת המתחם ההולם, עתר ב"כ המאשימה להעמיד את עונשו של הנאשם על מחצית המתחם ההולם ומעלה. זאת, בהתחשב, מחד גיסא, בצורך בהרתעת הרבים, בהתאם לסעיף 40 לחוק, ומאידך גיסא, בהודאת הנאשם,

בהיותו נעדר עבר פלילי, ובעיסוקו לאורך השנים בפעילות ציבורית חשובה, תוך מתן משקל לכך שהנאשם שתק בחקירותיו ולא שיתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק.

עוד עתר ב"כ המאשימה להשית על הנאשם עונש מאסר מותנה, וקנס שייתן ביטוי לאופייה הכלכלי של עבירת השוחד וישראלים את עונש המאסר, לצד חילוט פוליסת ביטוח מנהלים, בסך 67,209 ₪, שנתפסה אצל הנאשם, מכח סעיף 21א לחוק איסור הלבנת הון.

ב"כ המאשימה עתר לצבירת עונשי המאסר שיוטלו על הנאשם. אם יוטלו העונשים בחופף, עתר ב"כ המאשימה, להשית על הנאשם עונש כולל שלא יפחת מ-7 שנות מאסר.

תמצית טיעוני הנאשם לעונש

18. הסניגורים, עוה"ד ברדיצ'בסקי וזילברמן, הסכימו לדברי ב"כ המאשימה, לפיהם מהווה כל אחד מ-3 האישומים, שבהם הודה והורשע הנאשם, "אירוע" נפרד, ועתרו כי בית המשפט יגזור על הנאשם עונש כולל בגין כלל העבירות שבהן הודה, מכוח סעיף 40ג(ב) לחוק.

הסניגורים עתרו לקבוע כי המתחם ההולם - בגין כלל העבירות שבהן הורשע הנאשם - נע בין 6 חודשי עבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר בפועל.

19. הסניגורים הדגישו, כי רמת הענישה הנוהגת אינה מתיישבת עם רמת הענישה הגבוהה לה עתר ב"כ המאשימה. עוד הוסיפו הסניגורים כי לא ראוי שעונשו של הנאשם, מקבל השוחד, יחרוג באופן משמעותי לחומרה, מעונשם של נותני השוחד באותה פרשה.

בנוסף, הדגישו הסניגורים כי מרבית מקבלי טובות ההנאה, שהם - ולא הנאשם - היו הנהנים מכספי השוחד, כלל לא הועמדו לדין. כך, נגד מרבית הנהנים - מיכאל קלגנוב, מייק צ'ופנס, ליה שמטוב, יקותיאל צפרי ורון צור - כלל לא הוגש כתב אישום בפרשה.

20. במסגרת המתחם, עתרו הסניגורים לגזור את עונשו של הנאשם ברף התחתון, לאור נסיבותיו האישיות של הנאשם: הודאתו, נטילת האחריות, הבעת החרטה והפנמת הפסול שבמעשיו, והחיסכון בזמן שיפוטי יקר, כתוצאה מהודאתו. הסניגורים תיארו את תרומתו רבת השנים של הנאשם לחברה, ליהדות ולציונות.

הסניגורים טענו שהנאשם אדם נורמטיבי, ללא עבר פלילי. הנאשם חי בצניעות, הוא אינו אדם אמיד, ואין בבעלותו נכסים כלשהם, פרט לפוליסת ביטוח המנהלים שנתפסה. כתוצאה מפרסום הפרשה עזב הנאשם את החיים הפוליטיים, נפגע כלכלית וחווה פגיעה מתמשכת בשמו הטוב. בנוסף, הדגישו הסניגורים את הנזק הצפוי להיגרם למשפחת הנאשם כתוצאה ממאסרו.

21. לאור מצבו הכלכלי הקשה של הנאשם, והעובדה שלא נטל מכספי השוחד לכיסו, עתרו הסניגורים לצמצם, ככל הניתן, את רכיב הקנס בעונש.

22. אשר לחילוט, לטענת הסניגורים, בהיקש מההסדר הקבוע בחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967, כי לא ניתן לחלט כספי פנסיה. הטענה נטענה בעלמא, ללא תימוך או ביסוס נוסף.

לחילופין, עתרו הסניגורים, כי החילוט יחליף את רכיב הקנס בעונשו של הנאשם.

דברו האחרון של הנאשם

23. הנאשם, בדברו האחרון, תיאר באריכות את פעילותו הציונית באוקראינה, את תקופת עלייתו ארצה, את עבודתו במשרד הקליטה כנציג המטפל בפניותיהם של אסירי הציון, את פעילותו במפלגת "ישראל ביתנו", ואת עיסוקו כיום במסגרת עמותה המסייעת לעולים בהסדרת מעמדם החוקי בישראל.

הנאשם ביקש מבית המשפט להתחשב באופן שבו ישפיע גזר הדין על משפחתו. הנאשם הדגיש שלא נטל מכספי השוחד לכיסו, כי הוא אינו בעל אמצעים, וחלק עם בית המשפט את התרשמות אחד השוטרים שהגיע לבצע חיפוש בביתו, והציע לנאשם: **"בבית המשפט, תספר שאין לך כלום, חוץ מ-10 ארונות ספרים"**.

מתחם העונש ההולם

24. אין מחלוקת בין הצדדים כי מדובר בשלושה "אירועים", בהתאם לסעיף 40ג לחוק ולהלכת ג'אבר (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל (29.10.14)).

25. הערכים החברתיים המוגנים העומדים בבסיס עבירות השוחד בהן הודה והורשע הנאשם הם: טוהר המידות של פקידי הציבור ויושרם, פעילותו התקינה של המינהל והשירות הציבורי ואמון הציבור במערכת השלטונית.

הערך החברתי המוגן בעבירות לפי חוק איסור הלבנת הון הוא שמירה על תקינותה של המערכת הפיננסית ויצירת תמריץ שלילי לביצוע עבירות כלכליות באמצעות נטרול יסוד הרווח הטמון בהן.

ביחס לחשיבותם של הערכים המוגנים המתוארים, נקבע בפסיקת בית המשפט העליון כי:

"בלא אמון הציבור ברשויות יעמדו הרשויות ככלי ריק. אמון הציבור הוא המשענת של רשויות הציבור, והוא המאפשר להן למלא את תפקידן."

[...]

אמון הציבור ברשויות השלטון הוא מנכסיה החשובים של הרשות השלטונית ושל המדינה. כאשר הציבור מאבד את אמונו ברשויות השלטון הוא מאבד אמונו באמנה החברתית המשמשת בסיס לחיים משותפים. יש ליתן משקל נכבד לשיקולים הבאים לקיים, לשמר ולפתח את תחושת הציבור, כי משרתיו אינם אדוניו, וכי הם עושים מלאכתם למען הציבור, מתוך יושר וניקיון כפיים. אכן, טוהר השירות והשורות עומד בבסיס השירות הציבורי ובבסיס המבנה החברתי שלנו."

(דבריכת' הנשיא א' ברק בבג"ץ 6163/92 אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מז(2) 229 (1993), פסקאות 46 ו-54).

26. עוצמת פגיעת הנאשם בערכים המוגנים חמורה ביותר, לאור ריבוי מאפייני החומרה במעשי הנאשם.

ניתן לחלק את מאפייני החומרה שבמעשי הנאשם לשתי קבוצות: היבטי חומרה המשותפים לכלל מעשי הנאשם, והיבטי חומרה ספציפיים, הייחודיים לכל אישום בנפרד.

27. להלן, יפורטו מאפייני החומרה המשותפים לכלל האישומים.

ניצול כוח הררה

28. בעת ביצוע העבירות היה הנאשם בעל תפקיד בכיר במפלגת "ישראל ביתנו" - מנהל אגף הארגון של המפלגה. מכתב האישום המתוקן, שבעובדותיו הודה, עולה שהנאשם היה כפוף ישירות למזכ"לית המפלגה - קירשנבאום.

29. אין בידי לקבל את טענת הסניגורים - שהועלתה, בין השורות, בטיעונים לעונש - לפיה ספק אם הנאשם הוא עובד ציבור. מתוקף תפקידו במפלגה, היה הנאשם עובד ציבור, כהגדרת המונח בסעיף 290(ב) לחוק (ראו לעניין זה את סעיף 13 לחוק המפלגות, התשנ"ב-1992).

30. איני מקבל אף את טענתם החלופית של הסניגורים, לפיה היה הנאשם עובד ציבור זוטרי יחסית. אמנם, כטענת הסניגורים, מכתב האישום עולה שהנאשם, ששימש עוזרה של קירשנבאום, היה כפוף לה. עם זאת, אין בידי לקבל את טענת הסניגורים, לפיה לא מתקיים בעניינו של הנאשם הרציונל העומד בבסיס עבירת השוחד, למניעת "קשר פסול בין החלטותיו המקצועיות של עובד ציבור ובין טובות ההנאה שצמחו בעסקה לעובד הציבור ולאזרח" (פרוטוקול, עמ' 1942).

הסניגורים הוסיפו וטענו כי הנאשם לא היה עובד ציבור במובן הקלאסי - אלא עובד מפלגה. לפי הטענה, העבירות שביצע נועדו לצרכי הארגון של המפלגה, מכאן שהנאשם לא מעל בתפקידו ולא התקיימה פגיעה באמון מפניה נועדה להגן עבירת השוחד (פרוטוקול, בעמ' 1942, 1953).

31. מעובדות כתב האישום המתוקן - כמו גם מעדויות ההגנה המפורטות לעיל - עולה כי הנאשם היה אמון על נושאים מהותיים בפעילות המפלגה. בפרט, הנאשם היה אחראי על הקשר בין מטה המפלגה לבין גורמי השטח, לרבות הקשר עם ראשי רשויות מקומיות, חברי מועצות ופעילים.

תפקיד הנאשם במפלגה, והקרבה לקירשנבאום, העניקו לנאשם כוח שלטוני רב ושררה. הכוח השלטוני הרב שבו החזיק הנאשם, התבטא - בין היתר - בהשפעתו על חלוקת הכספים הקואליציוניים של המפלגה.

הנאשם, ששימש כ"פנים של המפלגה" כלפי אנשים וגופים שפנו למפלגה בבקשות, בחר לנצל כוחו זה כדי להתנות הקצאת כספים - שעל פני הדברים נועדו לשרת מטרה ציבורית ראויה - ב"ניכוי" עמלה, המיועדת לטובה אישית או לטובת המפלגה.

ניצול ציני זה של הנאשם, את כוחו השלטוני, מקומם ומהווה פגיעה חריפה ומשמעותית בערכים המוגנים המתוארים לעיל, ובמיוחד באמון הציבור במערכת השלטונית.

שיטתיות המעשים, ריבוי העבירות ומשכן

32. מאפיין חומרה מרכזי במעשי הנאשם הוא הימשכות מעשי העבירה, וריבוי העבירות.

כתב האישום המתוקן, שבעובדותיו הודה הנאשם, מגולל מסכת ארוכה ומפורטת של מעשי שחיתות, שראשיתם בשנת 2006 ואשר נמשכו עד לפרוץ חקירת המשטרה הגלויה, בשנת 2014.

מעשי השחיתות, בהם הורשע הנאשם, מתאפיינים בשיטתיות, תחכום ותכנון מקדים.

הנאשם, ששימש איש המפתח - אליו פנו עמותות וגופים שהיו מעוניינים בתמיכה כלכלית ממפלגת "ישראל ביתנו" - התנה העברת תקציבי מדינה, בתמורה לקבלת נתחים מהתקציב המועבר, כשוחד לשימוש המפלגה או לשימושה של קירשנבאום.

מעובדות כתב האישום, בהן הודה הנאשם, עולה שבעשרות הזדמנויות, קיבל או ביקש הנאשם שוחד, מגופים שונים.

יש ממש בטענת ב"כ המאשימה, כי בהתניית העברת התקציבים, כמתואר בכתב האישום המתוקן, ניצל הנאשם את העובדה שהעמותות, והגופים שפנו אליו, היו זקוקים לתקציבים כדי להתפתח ולהתקיים, וכי בידעו שיקשה על ראשי העמותות הפונים אליו לעזרה לסרב לו - גרר אותם הנאשם לעשייה פלילית.

היקף הסכומים שהתקבלו או נתבקשו ונחישות הנאשם להשגת כספי השוחד

33. לטענת ב"כ המאשימה, אחת מאמות המידה שמשמשות לגזירת העונש בעבירות שוחד הוא ההיקף הכספי של השוחד שנלקח או התבקש.

בעניינו של הנאשם - ההיקף גבוה ביותר.

עבירות לקיחת השוחד, המפורטות בכתב האישום המתוקן, מצטברות לסכום של ₪ 328,409 לכל הפחות, כאשר לכך יש להוסיף את כספי השוחד שנלקחו במסגרת פרשת המופעים, שם הסכום אינו ידוע במדויק, ועומד על "עשרות אלפי שקלים".

עבירות בקשת השוחד, המפורטות בכתב האישום המתוקן, מצטברות לסך של ₪ 880,000 לכל הפחות, כאשר לא ידוע במדויק היקף טובת ההנאה שהייתה אמורה להינתן בעניינה של שמטוב.

34. אני מוצא טעם בטענת הסניגורים, כי צבירת הסכומים מחמירה מעט עם הנאשם.

יש יסוד סביר להניח, כפי שטענו הסניגורים, כי אם היה מתקבל על ידי הנאשם סך חצי מיליון השקלים - אותם ביקש הנאשם, במזומן, מעמותת "איילים", דרישה לה סירבו ראשי העמותה - הרי שלא היה צורך בהסדר ה"דרכים היצירתיות" ולא היה מתבקש או מתקבל סכום נוסף במסגרת האישום השני.

יוטעם, כי אף אם "נקזז" את "סכום הכפילות", כבקשת הסניגורים, יגיע סכום השוחד הכולל לסך נכבד ביותר, של 519,109 ₪ ועוד "עשרות אלפי שקלים".

35. אלא שמאפיין החומרה המרכזי במעשי הנאשם, אינו מתמצא בסכימה אריתמטית של סכומי השוחד שהתבקשו והתקבלו. לעצם בקשת השוחד, שסורבה, יש משמעות בפני עצמה.

בקשת כספי השוחד - בסך של חצי מיליון ₪, במזומן, על המשמעויות הנלוות לכך, כתנאי להעברת תקציבים שהובטחו זה מכבר - מלמדת על תעוזתו של הנאשם, שפעל להשגת כספי השוחד באופן חסר בושה ונטול מעצורים. כשסורב הנאשם על ידי ראשי העמותה, לא נמלך בדעתו, והמשיך לדרוש את כספי שוחד. הנאשם היה שותף בגיבוש הסדר ה"דרכים היצירתיות", במטרה לאפשר את העברת כספי השוחד ולהלבינם. בהמשך, הוסיף הנאשם לדרוש כספי שוחד, למטרות שונות, על חשבון "חובה" של עמותת "איילים" למפלגת "ישראל ביתנו".

הענישה הפלילית, נועדה לשקף את מידת סטיית הנאשם מהנורמה החברתית, תוך מתן ביטוי לעוצמת הפגם המוסרי והערכי שבמעשי הנאשם, ולכן, הזרקור בבחינת מאפיין חומרה ספציפי זה הוא על העקביות והנחישות במעשי השחיתות: העובדה שהסירוב לא מנע מהנאשם לחזור ולדרוש את אותה דרישה פגומה, באופן המבטא את הרקב המוסרי ביחס של הנאשם לכסף הציבורי, שהנאשם נתן ידו לתיעולו למטרות פסולות ומושחתות.

משמעות העובדה שהנאשם לא נטל מכספי השוחד לכיסו

36. לטענת הסניגורים, אין מחלוקת שהנאשם **"לא קיבל כל טובת הנאה ולא שירת כל אינטרס אישי שלו"** וכן כי **"כל הפעילות שלו במסגרת פרשות השוחד היא פעילות שחוזרת לטובת פעילות ציבורית"** (פרוטוקול, בעמ' 1934). מכאן, על פי הטענה, עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים היא ברף הנמוך.

עוד נטען כי המטרות שלשמן נלקחו הכספים הן מטרות חשובות וראויות, בפרט, המטרות הבאות: העסקת מיכאל קלגנוב והניסיון להקים פרויקט קיאקים בניהולו; פרסום כנס הצעירים של מפלגת "ישראל ביתנו"; והיוזמה לרכוש מדליות עבור וותיקי מלחמת העולם השנייה.

37. ב"כ המאשימה טען כי אין לראות בעובדה שהנאשם לא נטל מכספי השוחד לכיסו, ופעל לקידום אינטרסים של קירשנבאום ושל המפלגה, נסיבה משמעותית לקולא.

בנוגע לכספי השוחד שנועדו לשרת את האינטרסים של קירשנבאום, טען ב"כ המאשימה כי לקיחת שוחד עבור אדם שעובד הציבור חפץ ביקרו, כמעט שאינה שונה מלקיחת שוחד עבור עובד הציבור עצמו. ב"כ המאשימה הדגיש בעניין זה כי קירשנבאום הייתה המנהלת של הנאשם, ושהיו ביניהם יחסי אמון וקרבה.

בנוגע לכספים שנלקחו על מנת לשרת את האינטרסים של מפלגת "ישראל ביתנו", טען ב"כ המאשימה כי לקיחת

השומד, בנסיבות אלה, פוגעת פגיעה של ממש בשניים מהערכים המוגנים העומדים ביסוד עבירת השומד: תקינות פעולת המנהל הציבורי, ובאמון הציבור במערכת השלטונית. הכספים הקואליציוניים, שתמורת חלוקתם התבקש והתקבל השומד, הינם משאב מוגבל. לקיחת שומד בנסיבות אלה מטה את ההחלטה באיזה גופים לתמוך. הציבור צריך לדעת שהמפלגות נוהגות בתקציבי הכספים קואליציוניים באחריות וביושר. מעבר לכך, מפלגה היא מוסד חוקתי שמהווה אבן יסוד בדמוקרטיה הישראלית, ודרכי מימון המפלגות קבועים בחוק וכוללים מנגנוני פיקוח על מימון המפלגות. שימוש בכספי שומד למימון אינטרסים של מפלגות פוגע בשוויון בין המפלגות, ובתקינות פעילות המנהל.

ב"כ המאשימה הבחין בין עניינו של הנאשם לעניין לופוליאנסקי, שם הוכרה כנסיבה מקלה העובדה שכספי השומד, שהועברו לעמותת "יד שרה", ניתנו לעמותה שקידמה מטרות שהיטיבו עם כלל הציבור, כגון רכישת כיסאות גלגלים (ע"פ 5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל (29.12.15), פסקאות 183-185).

בשונה ממקרה זה, בענייננו, נלקח השומד לטובת אינטרסים של מפלגת "ישראל ביתנו" ושל מזכ"לית המפלגה, קירשנבאום - ולא למטרות המיטיבות עם כלל הציבור.

38. במחלוקת הנ"ל שנתגלעה בין הצדדים, מקובלת עלי עמדת ב"כ המאשימה.

יפים לעניין זה הדברים הבאים:

"יש לזקוף 'לטובתו' של סגן השר כי בביצוע העבירות לא נטל סגן השר כספים לכיסו ולא ביקש להשיג טובות הנאה לעצמו. הוא פעל למען רשימתו ומפלגתו. אך משקלו של שיקול זה אינו ניכר. הפגיעה באושיות השלטון קיימת הן כאשר איש הציבור מבצע לכאורה עבירה פלילית מתוך שהוא פועל למען עצמו והן כאשר הוא פועל למען מפלגתו. מירקם החיים הלאומיים נפגע כאשר מעמידים את המפלגה מעל לחוק, ומבקשים להצדיק בהגשמת אינטרסים מפלגתיים פגיעה באינטרס הלאומי."
(בג"צ 4267/93 אמיתי - אזרחים למען מינהל תקין וטוהר המידות נ' יצחק רבין, ראש ממשלת ישראל (8.9.93), עמ' 470).

39. לא זו אף זו.

ברי שלכל אדם, לרבות עובד ציבור, יש אינטרס אישי. בכך אין כל פסול.

הקושי המתעורר הוא מקום שיש התנגשות בין האינטרס האישי, לבין האינטרס הציבורי, שעליו צריך הנאשם, כעובד הציבור, להגן:

"האיסור על עובד הציבור להימצא במצב שבו יש התנגשות בין האינטרס שעליו לקדם מתוקף תפקידו לבין אינטרס אחר הקשור אליו, מבוסס על כללי הצדק הטבעי ועל חובת הנאמנות. זאת, שכן עובד ציבור המצוי בניגוד עניינים מעמיד את עצמו בפני סכנה ממשית שהאינטרס האחר ישפיע לרעה על שיקול דעתו ועל יכולתו לפעול בנאמנות לציבור."

(ע"פ 846/12 ויטה נ' מדינת ישראל (19.06.2013), פסקה 25).

עמוד 24

40. אמנם כתוצאה ממעשיו, לא צמחה לנאשם טובת הנאה כלכלית ישירה. עם זאת, לא ניתן להתעלם מהאינטרס האישי שהיה לנאשם, בביסוס מעמדו במפלגה, במילוי משימותיו כפעיל במפלגה וכיד ימינה של קירשנבאום, ובשימור עמדת הכוח ממנה נהנה במפלגה.

אין בידי לקבל את טענת הסניגורים כי תפקיד הנאשם במפלגה לא היה מרכזי וכי שנים ארוכות לא קודם הנאשם לתפקיד בכיר יותר. מדברי הנאשם, עולה כי הוא זה שהגדיר את תפקידו במפלגה, קבע את תוארו ושרטט את גבולות הגזרה של התפקיד - בהתאם לצורך שזיהה. התרשמותי היא כי התפקיד שמילא הנאשם במפלגה היה מרכזי, חשוב ובעל עצמה, וכי הנאשם בחר להמשיך ולמלא תפקיד זה לאורך השנים.

על תפקידו המרכזי של הנאשם במפלגה, ניתן ללמוד אף מדברי עדי ההגנה, מהם עולה כי הנאשם שימש דמות מפתח במפלגה.

41. טעם נוסף לכך שמשקלו של שיקול זה אינו ניכר הוא שעוצמת הפגיעה בערכים המוגנים, ובמיוחד באמון הציבור, במערכת השלטונית ובטוהר המידות של עובדי הציבור, כתוצאה ממעשי השחיתות השלטונית שבהם חטא הנאשם - "תיעול" כספי ציבור, באמצעות דרכי שוחד ורמייה, למטרות פסולות - היא כה הרסנית, באופן המפחית את משקל הקולא של העובדה שכספי השוחד לא הגיעו ישירות לכיסו הפרטי של הנאשם.

בסוג המעשים שבהם הורשע הנאשם, יש ליתן משקל בכורה לעובדה שהנאשם עשה שימוש פסול ומושחת בכספי ציבור - תוך תיעולם למטרות פסולות - ומשקל מופחת לעובדה שאחת המטרות הפסולות, לא הייתה, באופן ישיר, כיסו של הנאשם.

הנזק שנגרם כתוצאה מביצוע העבירות

42. שני ראשי נזק מרכזיים נגרמו כתוצאה מהעבירות שביצע הנאשם.

הראשון, עיקרו בניתוב תקציבי המדינה מתוך שיקולים זרים. תקציבי מדינה משאב מוגבל הם, וראוי שינותבו בהגנות, באחריות ובהתאם לקריטריונים סדורים.

השני, עיקרו בניצול, שלא כדין, של תקציבי הגופים הנהנים מתמיכת המפלגה (בפרט "איילים" ו"התאחדות היזמים בישראל") לטובת מפלגת "ישראל ביתנו" וקירשנבאום.

43. להלן יפורטו מאפייני החומרה הקונקרטיים של כל אחד מהאירועים בנפרד.

אירוע ראשון: פרשת המופעים

44. במסגרת אישום זה, הורשע הנאשם, בכך שבצוותא חדא עם קירשנבאום, סיכם עם דינוביצקי וריז, שיסייע לשניים לקבל תקציבי מדינה מוועדת הארבעה, לצורך הפקת מופעים, בתמורה ל-10% מהתקציבים שיתקבלו, אותם יעבירו דינוביצקי וריז לנאשם ולקירשנבאום.

דינוביצקי וריז הפיקו 19 מופעים מטעם וועדת הארבעה, ובהתאם לסיכום, העבירו לנאשם שוחד בהיקף של עשרות אלפי שקלים, במזומן ובהעברה בנקאית (ראו בסעיף 12.8 לעיל).

בהמשך לסיכום, הבהיר הנאשם לדינוביצקי ולריז שהוא עומד בקשר עם גורמים בוועדת הארבעה להבטחת זכיות במימון המופעים, וכי השתמש בהשפעתו במשרד הקליטה כדי להפסיק ביקורת שתכנן המשרד לערוך ביחס להפקות שביצעו השניים.

45. נסיבות החומרה הקונקרטיות במעשי הנאשם - מעבר לניצול המקומם של כח המשרה - הן התכנון המוקדם שקדם למעשים; השיטתיות שבמעשי הנאשם וצפייתו הפלילית, שבתמורה לסיוע בהקצאת תקציבי מדינה, יקבל נתח מוסכם - בגובה 10% - מהתקציבים שיועברו; ריבוי המעשים (19 הזדמנויות); נטילת כספי השוחד במזומן.

46. לטענת ב"כ המאשימה, מתחם הענישה ההולם, בגין העבירות בהן הורשע הנאשם במסגרת האישום הראשון לכתב האישום המתוקן, נע בין 18 ל-28 חודשי מאסר בפועל.

מנגד, טענו הסניגורים שראוי לקבוע שמתחם הענישה ההולם, נע בין חודש מאסר, שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין 8 חודשי מאסר בפועל.

47. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, כפי שהיא עולה, בין היתר, מהפסיקה שהוגשה על ידי באי כוח הצדדים, מלמדת כי בתי המשפט נוהגים לגזור בעבירות דומות, ענשי מאסר לתקופות משתנות, והכל בהתאם לנסיבות.

א.כך, למשל, בע"פ 267/13 **מדינת ישראל נ' לוי** (23.06.2013) קיבל בית המשפט העליון את ערעור המאשימה והעמיד את עונשו של המשיב על 20 חודשי מאסר בפועל, חלף 12 חודשים שגזר על המשיב בית המשפט המחוזי.

המשיב, עבד במשך כ-35 שנים במועצה האזורית מרחבים, ובין השנים 2004-2008 כיהן כגזבר ומזכיר המועצה. במסגרת תפקידו וכמי שהיה מורשה חתימה מטעם המועצה נהג המשיב לאשר תשלומים לקבלנים אשר ביצעו עבודות עבור המועצה, לאחר קבלת אישורו של מהנדס המועצה. בין השנים 2006-2008 קיבל המשיב שוחד בסך של כ-20,000 שקל מקבלן בניין, שאתו הייתה לו היכרות קרובה. ב"תמורה" לקבלת השוחד הורה המשיב להעביר לקבלן סך של כ-150,000 שקל בגין עבודות שלא בוצעו בפועל. לשם כך, ביקש המשיב ממהנדס המועצה לאשר כי עבודות אלה בוצעו כביכול, על מנת לאפשר את העברת התשלום כאמור.

עניינו של הנאשם, חמור מעניינו של המשיב, שכן המשיב הורשע בגין אירוע חד פעמי, בעוד שמעשי השחיתות שבהם הודה הנאשם נמשכו תקופה ארוכה.

עוד בשונה מעניינו, הורשע המשיב גם בעבירת גניבה בידי עובד ציבור, ולא הורשע בעבירת הלבנת הון.

מהמינוח שננקט בכתב האישום המתוקן בעניינו של הנאשם - "עשרות אלפי שקלים" - ניתן לקבוע שהיקף השוחד בעניינו של הנאשם, אינו נמוך מהיקף השוחד בעניינו של המשיב (20,000 ₪).

בנוסף, בדומה לנאשם, המשיב היה נעדר עבר פלילי, והודה בפתח ההליך המשפטי. עוד, בדומה לעניינו של הנאשם, העבירה בה הורשע המשיב נעברה לפני שנכנס לתקפו תיקון 103 לחוק העונשין (ראו בפסקה 53 להלן).

ב. ברע"פ 1650/09 **ערבה נ' מדינת ישראל** (2.3.09) אישר בית המשפט העליון עונש של 18 חודשי מאסר בפועל שגזר על המבקש בית המשפט המחוזי, בערעור, חלף 6 חודשי מאסר בפועל שגזר בית משפט השלום על המבקש.

המבקש, שהיה אחראי לקבלתן ופתיחתן של הזמנות חדשות לחיבור לרשת החשמל, לאחר בדיקת וקבלת כל האישורים הנדרשים, פתח הזמנות לחיבור לרשת החשמל, מבלי לבדוק את האישורים הנדרשים, בשש הזדמנויות שונות, בתמורה לשוחד בסכום כולל של כ-14,500 ₪.

בית המשפט העליון פסק שהעונש שנגזר על המבקש הולם את חומרתם הניכרת של המעשים שבביצועם הודה. עניינו של הנאשם חמור משמעותית מעניין ערבה. זאת, בראש וראשונה, בהתחשב בעמדת הכוח השלטוני ממנה נהנה הנאשם.

שנית, מדובר ביותר מפי 3 הזדמנויות (19 מופעים בעניינו של הנאשם, לעומת 6 הזדמנויות בעניין ערבה).

שלישית, לאור התכנון והשיטתיות שאפיינו את מעשי הנאשם.

גם סכום השוחד שנלקח על ידי הנאשם, גבוה מהשוחד שנלקח בפרשת ערבה.

בנוסף, בשונה מעניינו, לא הורשע המבקש בעבירת הלבנת הון.

יש לתת את הדעת על כך שמדובר בפסק דין שניתן בשנת 2009. עוד יוטעם, שבדומה לעניינו של הנאשם, המעשים בוצעו לפני שנכנס לתקפו תיקון 103 לחוק העונשין (ראו בפסקה 53 להלן).

ג. ראו גם: ע"פ 8758/15 **כרמל נ' מדינת ישראל** (23.03.2016); ע"פ 5806/13 **מדינת ישראל נ' בן גיאת** (17.06.2014); ע"פ 6202/11 **מדינת ישראל נ' קבילו** (23.11.2011).

48. לאור כל האמור לעיל, בשים לב לערכים החברתיים המוגנים ולעוצמת הפגיעה בהם, תוך מתן משקל למכלול נסיבות האירוע, אני קובע כי מתחם העונש ההולם באירוע זה נע בין 18 ל-26 חודשי מאסר בפועל.

אירוע שני: פרשת "איילים"

49. במסגרת אישום זה, הורשע הנאשם בכך שהתנה העברת תקציבים, שמקורם בכספים קואליציוניים של מפלגת "ישראל ביתנו", לעמותת "איילים", בכך שהעמותה "תשיב" לנאשם חלק מכספי התקציבים שיועברו.

בשלב ראשון, התנה הנאשם העברת סך של 5 מיליון ₪ - שהובטחו זה מכבר ל"איילים" - בכך ש"איילים" תעביר לנאשם 500,000 ₪ במזומן.

לאחר שראשי עמותת "איילים" סירבו לדרישה, ואף ניסו, ללא הצלחה, לעצור את העברת התקציב, הוסכם, בין הנאשם לבין ראשי "איילים", מתווה "דרכים יצירתיות", שיאפשר העברת כספי השוחד מ"איילים" לנאשם.

כחלק מהמתווה, ביקש הנאשם, וקיבל, כספי שוחד, בסכום כולל של 386,000 ₪ למטרות הבאות:

- א. 77,000 ₪ - "שכר" חודשי לפעיל מפלגת "ישראל ביתנו", מיכאל קלגנוב.
- ב. 91,000 ₪ - "שכר" חודשי למקורב מפלגת "ישראל ביתנו", מיכאל (מייק) צ'ופנס.
- ג. 218,300 ₪ - מימון יחסי ציבור עבור קירשנבאום.

בנוסף, במסגרת המתווה, ביקש הנאשם כספי שוחד, שטרם התקבלו, למטרות הבאות:

- א. משכורת לחברת הכנסת לשעבר ליה שמטוב.
- ב. 300,000 ₪ - עלות עמותת שיט שתנוהל על ידי מיכאל קלגנוב.
- ג. 20,000 דולר - מימון מדליות לוותיקי מלחמת העולם השנייה.

50. לטענת ב"כ המאשימה, מתחם הענישה ההולם, בגין העבירות בהן הורשע הנאשם במסגרת האישום השני לכתב האישום המתוקן, נע בין 4 ל-7 שנות מאסר בפועל.

מנגד, טענו הסניגורים, כי מתחם הענישה ההולם, נע בין 6 חודשי עבודות שירות, לבין 18 חודשי מאסר בפועל.

51. נראה כי מעשי הנאשם, במסגרת "פרשת איילים", ממחישים, במלוא עוצמתם, את היבטי הפסול והכיעור, ואת עוצמת הפגיעה בכל הערכים המוגנים בעבירות בהן הורשע הנאשם, באופן המצדיק החמרה וענישה ממשית, כפי שיפורט להלן.

בראש וראשונה, הנאשם, בעזות מצח, עשה שימוש מקומם בכוח השררה הנתון לו, באמצעות התניית העברת תקציב שהובטח לעמותה - למטרה ציבורית ראויה - בקבלת סכום מזומן, בהיקף ניכר, של לא פחות מחצי מיליון ₪.

בנוסף, בהתנהלות זו של הנאשם, יש מאפיינים ברורים של סחטנות וכוחניות, המצדיקים החמרה בענישה.

שנית, משלא צלחה מזימתו הפסולה, לא אמר הנאשם נואש, ו"בדרכים יצירתיות" - שהן למעשה, שם קוד מכובס, למעשי מרמה ושחיתות - ביקש וקיבל הנאשם שוחד, בסכום כולל של 386,000 ₪, ששימשו למטרות, שיש בהן כדי לקומם את לב הציבור.

סכום כולל של 168,000 ₪ (77,000 ₪ לקלגנוב ו-91,000 ₪ לצ'ופנס) מכספי ציבור, שולם לפעיל מפלגה (קלגנוב) ולחברו של בעלה של העוזרת של קירשנבאום (צ'ופנס), אך משום היותם "מקורבים לצלחת", ומבלי שעשו דבר להצדקת תשלומים אלה.

ספק רב בעיני אם יש מעשים רבים שיש בהם כדי לקומם יותר את ליבו של כל אזרח שומר חוק ומשלם מיסים, ולפגוע באמונו ברשויות השלטון, מאשר שימוש, כה נלוז, בכספי ציבור, כדי להיטיב, באופן חסר בושה, עכבות או מוסר, עם מקורבים.

אף המטרה האחרת שלשמה שימשו כספי השוחד - יחסי ציבור של קירשנבאום (218,000 ש"ח) מתוך כספי ציבור -

מקוממת.

סבורני שלא ניתן להפריז בעוצמת החומרה הטמונה במעשים אלה, וכי הדרך הראויה לבטאה היא באמצעות ענישה מחמירה והולמת, שיהא בה מסר חד וברור, כי כל עובד ציבור שיהיה לעשות שימוש מושחת בכספי ציבור, כדי להיטיב עם מקורבים - בין אישית ובין מפלגתית - יסתכן בעונש ממשי ומוחשי.

היבט חומרה שלישי במעשיו אלה של הנאשם, מצוי בהשחתת ובהכשלת ראשי עמותת "איילים", שהנאשם אילץ אותם, במעשיו, לעבור על החוק, תוך ניצול ציני של רצונם להגשים מטרות ציבוריות חוקיות וראויות.

בהחטאה זו של אחרים - רבים וטובים - יש מימד חומרה נוסף, הראוי לענישה מחמירה.

היבט חומרה רביעי, ממנו לא ניתן להתעלם, במעשי הנאשם, הוא גובה סכומי השוחד.

הנאשם ביקש וקיבל, שוחד בסכום כולל של 386,000 ₪.

בנוסף, הנאשם ביקש שוחד בסכום של 300,000 ₪ (עמותת שיט בניהול קלגנוב), 20,000 דולר (מימון מדליות) ומשכורת לח"כ לשעבר שמטוב.

מדובר בסכומים מצטברים משמעותית, לכל הדיעות.

הנאשם לא קיבל סכומי שוחד נכבדים אלה, שביקש, לא משום שנמלך בדעתו, או מסיבה אחרת התלויה בו, אלא אך בשל פרוץ החקירה.

לפיכך, בקביעת משקל החומרה היחסי של היבט חומרה זה, יינתן משקל מוגבל לעובדה שבסופו של דבר כספים אלה לא הועברו לנאשם.

יש ליתן משקל לחומרה אף למספר ההזדמנויות בהן דרש הנאשם שוחד (6 במספר), ולהישנות המעשים; "לדרכים היצירתיות" - דרכים מתוחכמות שנועדו להעניק איצטלה חוקית, כביכול, למעשי כזב ומרמה של הענקת כספי שוחד למקורבים; ולמשך התקופה - כשנה רצופה.

52. יודגש, כי לאור ריבוי מעשי השחיתות בהם הורשע הנאשם באישום זה, ונוכח חומרתם, יש קושי באיתור פסיקה שנסיבותיה דומות, לנסיבות המתוארות כאן. בשים לב לכך, בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, מגלה כי בתי המשפט נוהגים לגזור, בנסיבות קרובות, עונשי מאסר ארוכים, בהתאם לנסיבות:

א. כך, למשל, בע"פ 5433/14 שמחיוף נ' מדינת ישראל (29.12.15)

- העמיד בית המשפט העליון את עונשו של שמחיוף על 18 חודשי מאסר בפועל, חלף חמש שנות מאסר בפועל שגזר עליו בית המשפט המחוזי. בנוסף, הושת על שמחיוף קנס בסך 180,000 ₪ חלף קנס בסך 300,000 ₪ שקבע בית המשפט המחוזי.

זאת, לאחר שבית המשפט העליון זיכה את שמחיוף, מאחת משתי עבירות השוחד שבהן הורשע, והותיר על כן את הרשעתו בעבירת שוחד ובעבירה של הלבנת הון.

שמחיוף, שכיחן כסגן ראש העיר ירושלים ונשא בתפקידים נוספים בעירייה, הורשע בכך שקיבל שוחד בסך 95,000 ₪ שניתן לו, על מנת לגייס את מהלכיו בעיריית ירושלים לטובת פרויקט הולילנד.

עניינו של הנאשם חמור משמעותית מעניינו של שמחיוף.

ראשית, בשל ריבוי מעשי השחיתות בהם הורשע הנאשם, בהשוואה לנטילת שוחד חד פעמית שקיבל שמחיוף.

שנית, בשל היקף סכומי השוחד שנלקח והתבקש על ידי הנאשם הגבוה משמעותית מהיקף השוחד בפרשת שמחיוף. שמחיוף הורשע בנטילת המחאה בסך 95,000 ₪. הנאשם, לעומתו, קיבל שוחד בגובה של פי ארבע מהסכום שקיבל שמחיוף (386,000 ₪), ביקש וטרם הספיק לקבל סכום דומה (300,000 ₪, 20,000 דולר ועלות שכרה של שמוטוב), עוד, לא ניתן להתעלם מהסכום של 500,000 ₪ שאותו דרש הנאשם במזומן, קודם להסכם "הדרכים היצירתיות", המושחת.

למעשה, העבירה בה הורשע שמחיוף, שקולה בחומרתה לכל אחד מ-6 אירועי בקשת וקבלת השוחד בעניינו של הנאשם, הבדל משמעותי אותו יש לקחת בחשבון לצורך קביעת המתחם העונשי ההולם.

שלישית, בעת שנעברו העבירות בהן הורשע שמחיוף, עמד עונש המאסר המרבי בגין עבירת קבלת השוחד על 7 שנים (ראו סעיף 53 להלן).

ב. בע"פ 5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל (29.12.15) -

קבע בית המשפט העליון שמתחם הענישה, בגין 7 עבירות שוחד שבהן הורשע לופוליאנסקי, נע בין 2 ל-5 שנות מאסר בפועל. במסגרת המתחם, גזר בית המשפט העליון על לופוליאנסקי 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, נוכח מצבו הרפואי הקשה. זאת, חלף עונש 6 שנות מאסר בפועל, שגזר בית המשפט המחוזי.

בית המשפט העליון הותיר על כנו את הקנס בסך 500,000 ₪, שגזר בית המשפט המחוזי על לופוליאנסקי.

סבורני שעניינו של הנאשם, חמור מעניינו של לופוליאנסקי - ולפיכך מצדיק קביעת מתחם עונש מחמיר יותר - משלושה טעמים מצטברים, כדלקמן:

ראשית, בעוד שבעניין לופוליאנסקי נעשה שימוש בכספי השוחד למטרות המיטיבות עם כלל הציבור, בעניינו של הנאשם, כספי השוחד תועלו למטרות פסולות המשרתות מקורבים למפלגת "ישראל ביתנו" ואת מזכ"לית המפלגה, כפי שתואר בהרחבה לעיל.

שנית, בפרשת לופוליאנסקי, יזם המערער אחת מ-7 התרומות בלבד. לעומת זאת, בעניינו, הנאשם יזם את כל בקשות השוחד, ובחלק מהמקרים אף הפעיל לחצים לקבלת כספי השוחד. עוד יוטעם, כי לא הוכח שללופוליאנסקי סטה מתפקידו נוכח קבלת השוחד.

שלישית, בקביעת המתחם בעניינו של לופוליאנסקי, התחשב בית המשפט העליון בכך שעונש המאסר בגין עבירת השוחד עמד בתקופה הרלוונטית על 7 שנות מאסר (ראו סעיף 53 להלן).

ג. ע"פ 4506/15 בר נ' מדינת ישראל (11.12.2016)

צבי בר, שכיהן כראש עיריית רמת גן בין השנים 1989-2013, הורשע בבית המשפט המחוזי בארבע עבירות קבלת שוחד, שתי עבירות הלבנת הון, עבירת הפרת אמונים, שיבוש מהלכי משפט, עשיית פעולה ברכוש אסור ושורת עבירות מס.

בית המשפט המחוזי קבע שבר לקח שוחד מיזמים וקבלנים, בכך ש: קיבל סיוע לקבלת הלוואה וכספים לפרעונה; הועברו מניות - ללא תמורה - על שם בנו; בר קיבל הלוואה שלא נדרש להחזירה בסך 440,000 ₪; הועמדו לשימוש של בר כספים בסך של מאות אלפי שקלים אותם השיב בסופו של יום.

לאחר שבית המשפט העליון זיכה את בר מעבירת הלבנת הון ומ-5 עבירות מס, וקבע כי סכום השוחד שקיבל באישום הרביעי הוא 345,000 ₪ (חלף 465,000 שקבע בית המשפט המחוזי) הפחית בית המשפט העליון את עונשו של בר, באופן הבא: 3 שנות מאסר בפועל, חלף 5.5 (חמש וחצי) שנות מאסר שגזר בית המשפט המחוזי; קנס בסך 800,000 ₪, חלף 1,500,000 ₪ שגזר בית המשפט המחוזי.

בית המשפט העליון הדגיש בפסק הדין כי לולא זוכה בר מחלק מהעבירות בהן הרשיע אותו בית המשפט המחוזי, ובהיעדר נסיבות אישיות המצדיקות זאת (גיל המערער, 81 שנים, ומצבו הרפואי), היה מקום לגזור על בר עונש חמור בהרבה:

"מסכים אני עם הערת בית המשפט המחוזי שלפיה אם לא היה מצבו הרפואי מחייב התייחסות, ואם לא היה גילו מבוגר במיוחד (כ-81) - היה מקום להעמיד את עונשו של בר למצער על תקופה קרובה לזו שנגזרה על מהנדס העיר שטרית בפרשת הולילנד, כאמור לעיל - 7 שנות מאסר בפועל. בשני המקרים דובר היה בעובד ציבור בעל סמכויות רחבות, שניצל את מעמדו לאורך שנים ובאופן שיטתי, על מנת להשיג טובות הנאה כספיות בסכומים גבוהים" (ראו בעמ' 142 לפסק הדין).

עניינו של הנאשם, חמור לא פחות מעניינו של בר, לאור ריבוי מעשי השוחד בשתי הפרשות, שיטתיות המעשים וגובה הסכומים.

בשונה מעניינו של בר, העבירות בהן הורשע הנאשם נעברו לאחר העלאת העונש המירבי בגין עבירת לקיחת שוחד ל- 10 שנות מאסר. עוד בשונה מפרשת בר, בעניינו של הנאשם לא מתקיימות נסיבות אישיות מקבילות (גיל מופלג ומצב בריאותי קשה).

ד. ראו גם: ע"פ 7921/11 ואנונו נ' מדינת ישראל (24.08.2015);
ע"פ 7593/08 ריטבלט נ' מדינת ישראל (01.09.2009).

53. יוטעם כי העבירות שעבר הנאשם במסגרת האישום השני לכתב האישום המתוקן ("פרשת איילים") והאישום השלישי ("פרשת התאחדות היזמים בישראל"), נעברו לאחר שנת 2010, אז נכנס לתקפו תיקון 103 לחוק העונשין (ראו: חוק העונשין (תיקון מס' 103), התש"ע-2010, ס"ח 2225), במסגרתו הוחמר העונש המרבי של עבירת לקיחת השוחד מ-7 שנות מאסר ל-10 שנות מאסר.

"לא ניתן להפריז בחומרתה של תופעת השחיתות השלטונית, שאוכלת בכל פה בתפקודן התקין של הרשויות ומכרסמת בלגיטימיות שלהן. בית משפט זה עמד על חומרתה של התופעה כבר בתחילת דרכו, וככלל אימץ עמדה מחמירה כנגד עובדי ציבור שחטאו בשחיתות [...]"

החשיבות הנודעת לענישה קפדנית בתחום זה נובעת לא רק מחומרת העבירות ומנזקיהן, אלא גם מן הקושי הטמון, באופן טבעי, בגילויין [...]
אם כן, נדרשת בתחום זה ענישה משמעותית ומרתיעה אשר תציב מענה ראוי לביצוען של עבירות אלו.

ניתן ללמוד על מידת חומרתן של העבירות שבהן הורשע המשיב, גם מן העונשים המרביים שקבועים כיום בצידן של עבירות אלה - עונשי מאסר של עד 10 שנים בגין כל אחת מהן. לא למותר לציין כי העלאת הרף של ענישה מירבית בגין עבירת השוחד - מ-7 שנות מאסר ל-10 שנות מאסר, בצד העלאת הקנס המירבי בגין עבירה זו, היא בגדר שינוי חדש יחסית המהווה מסר ברור מצידו של המחוקק בכל הנוגע לגישה העונשית הראויה (ראו: חוק העונשין (תיקון מס' 103), התש"ע-2010, ס"ח 2225). בדברי ההסבר להצעת החוק שהובילה לתיקון צוין במפורש כי ההחמרה הנוספת נועדה לבטא את החומרה הנודעת ללקיחת השוחד, שהיא עבירת שחיתות המצויה במדרג החומרה הגבוה ביותר. כמו כן, צוין בדברי הסבר אלה כי העלאת שיעורו של הקנס המירבי שנקבע בצידה של העבירה נועדה לפגוע במוטיבציה הכלכלית העומדת בבסיסה של פשיעה זו ולחזק את ההרתעה כנגדה (ראו: הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 108) (החמרת הענישה בעבירות שוחד), התש"ע-2009, ה"ח 465). דברים מפורשים אלו של המחוקק, מהווים מסר חד וברור, אשר אין להתעלם ממנו כאשר יבוא בית המשפט לגזור את עונשם של המורשעים בעבירות אלו. [...]"

חשוב להדגיש כי גם אם ניתן להצביע על מקרים שבהם לא תמיד השתקפה חומרתן של עבירות אלו בעונשים שהושטו בגין הרי שכפי שצינתי בעבר, אין בכך בכדי למנוע את התאמתה של מדיניות הענישה לחומרתן הברורה של העבירות"
(ע"פ 267/13 מדינת ישראל נ' לוי (23.06.2013) פסקאות 13-14).

54. בנוסף, העונש המרבי, בגין כל אחת משש העבירות בהן הורשע הנאשם במסגרת אישום זה, עומד על 10 שנות מאסר (לקיחת שוחד - שתי עבירות; בקשת שוחד - שתי עבירות והלבנת הון - שתי עבירות). ולפיכך, העונש המרבי המצטבר, במסגרת אירוע זה, עומד על 60 שנות מאסר. מתחם העונש ההולם, אינו יכול להיקבע במנותק מהמסגרת העונשית המתוארת שקבע המחוקק.

55. לאור כל האמור לעיל, בשים לב לערכים החברתיים המוגנים ולעוצמת הפגיעה בהם, תוך מתן משקל למכלול נסיבות האירוע, אני קובע כי מתחם העונש ההולם באירוע זה, נע בין 4 ל-7 שנות מאסר בפועל.

אירוע שלישי: פרשת "התאחדות היזמים בישראל"

56. במסגרת אישום זה, הורשע הנאשם בכך שביקש מראשת "התאחדות היזמים בישראל", בשתי הזדמנויות, לממן

עבורו ועבור יועץ התקשורת של קירשנבאום, טיסות לסנט פטרסבורג, סרביה ואוקראינה, בסך כולל של 19,109 ₪.

57.לטענת ב"כ המאשימה, מתחם הענישה ההולם, בגין העברות בהן הורשע הנאשם במסגרת האישום השלישי לכתב האישום המתוקן, נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל.

מנגד, טענו הסניגורים שמתחם הענישה ההולם נע בין מאסר מותנה לבין 6 חודשי עבודות שירות.

58.נסיבות החומרה בפרשה זו הן הניצול הציני של רצונה של ראשת "התאחדות היזמים הישראל" - עמותה המסייעת לבעלי עסקים קטנים, ובמיוחד לעולים - לשמר את קשריה עם קירשנבאום, למטרות פסולות, והעובדה שמדובר בשני מקרים נפרדים.

59.בחינת הפסיקה הנוהגת, מגלה שבתי המשפט נוהגים לגזור, בנסיבות דומות, עונשי מאסר שבין חודשי מאסר ספורים, שיכול וירוצו בעבודות שירות, לבין 20 חודשי מאסר בפועל, והכל בהתאם לנסיבות המשתנות. ראו, למשל: רע"פ 1650/09 **ערבה נ' מדינת ישראל** (2.3.09); ע"פ 37809-10-10 **בריל נ' מדינת ישראל** (2.2.11). (מרכז) 37809-10-10 **שלמה בריל נ' מדינת ישראל**.

60.במקרה זה, לצורך קביעת מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם, מקבל השוחד, ניתן ללמוד אף מגזר הדין בעניינה של נותנת השוחד. וולדברג, ראשת "התאחדות היזמים בישראל", הורשעה, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של מתן שוחד. בהתאם להסדר הטיעון בין הצדדים עתרה המאשימה להטלת עונש של 6 חודשי מאסר בפועל, ואילו ההגנה עתרה להטלת 5.5 חודשים לריצוי בדרך של עבודות שירות. בהתחשב בחלקה של הנאשמת, ביחס למקבל השוחד - הנאשם, הודאתה ושיתוף הפעולה שלה עם גורמי החקירה והאופן שבו השליכה פרשה זו על בריאותה, גזר בית המשפט על הנאשמת 6 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות, 9 חודשי מאסר מותנים וקנס בסך 30,000 ₪ (ת"פ 16563-08-17 **מדינת ישראל נ' וולדברג** (18.3.18)).

אין חולק כי עניינו של הנאשם, שיזם את השוחד וגרר את וולדברג לדבר עבירה, חמור יותר.

61.לאור כל האמור לעיל, בשים לב לערכים החברתיים המוגנים ולעוצמת הפגיעה בהם, תוך מתן משקל למכלול נסיבות האירוע, אני קובע כי מתחם העונש ההולם באירוע זה נע בין 8 ל-18 חודשי מאסר בפועל.

מתחם העונש ההולם ביחס לרכיב הקנס

62.בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, כפי שהיא עולה, בין היתר, מהפסיקה שנסקרה לעיל, מלמדת כי בתי המשפט נוהגים להשית, בעבירות דומות, קנסות בסכומים משתנים, של מאות אלפי שקלים, והכל בהתאם לנסיבות העבירה והעבריון.

גזירת העונש בתוך המתחם

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

63. בגזירת העונש הראוי יש ליתן משקל הולם למכלול שיקולי הקולא בעניינו של הנאשם, ובעיקר אלה: תיקונו המשמעותי של כתב האישום; הודאת הנאשם, שהובילה לחיסכון זמן שיפוטי, במיוחד לאור היקפו המשמעותי של חומר הראיות בתיק זה; ומצבו הכלכלי של הנאשם.

משקל מסוים לקולא ניתן לעברו הנקי של הנאשם, הגם שמרבית הנאשמים בעבירות אלה, עד הרשעתם, הם לרוב אנשים נורמטיביים, ויפים לעניין זה הדברים הבאים:

"בנסיבות העניין אף יש לתת משקל מוגבל לנסיבה של היעדר עבר פלילי מצד המשיב. כידוע, היעדרו של עבר פלילי מצד המורשע בעבירה מהווה שיקול מרכזי לקולת העונש, כפי שאושר פעמים רבות בפסיקה. אולם, בדומה לדברינו לעיל, כאשר עסקינן בעבירות של לקיחת שוחד או גניבה בידי עובד ציבור, נראה כי משקלו של שיקול זה נגרע. יש טעם בטענתה של המערערת כי נסיבה זו אופיינית למקרים של שחיתות ציבורית בכלל ולמקרים של לקיחת השוחד או גניבה מהקופה הציבורית, בפרט. הרי, ברוב המקרים נסיבה זו מהווה "תנאי" נדרש לכהונה בתפקיד המאפשר את ביצוען של עבירות מסוג זה. מעצם טיבן של העבירות נשוא ההרשעה, הן צפויות להיעבר על-ידי אנשים "נורמטיביים".
(ע"פ 267/13 מדינת ישראל נ' לוי (23.06.2013) פסקאות 17-18).

אף להשלכות הרשעת הנאשם על עתידו המקצועי של הנאשם ניתן משקל קל בלבד, בהתחשב בעובדה כי נזק זה הוא תולדה ישירה של בחירת הנאשם לסטות מדרך הישר למטרות מפוקפקות:

"צר לנו על המשיב, אשר התפתה לגדוע קריירה ארוכת שנים בשירות הציבורי במעשים חמורים של לקיחת שוחד ושליחת יד לקופה הציבורית. עם זאת, כפי שחזרנו והדגשנו, שעה שמדובר בעבירות של שחיתות ציבורית, ולא כל שכן כאלה שעומדות על רף החומרה הגבוה ביותר, ברגיל יש לתת קדימות לאינטרס הציבורי על פני נסיבותיו האישיות של מי שהורשע בעבירות אלו. לא ניתן להקל ראש בחומרת מעשיו של המשיב, במיוחד שעה שאלו נעשו על ידי בעל תפקיד שהיה אמון על שמירתה של הקופה הציבורית, ותוך הדחת עובד ציבור נוסף ליטול חלק במעשים".
(ע"פ 267/13 מדינת ישראל נ' אשכול לוי (23.06.2013) פסקה 19).

ינתן משקל הולם לקולא לפעילותו הציבורית הענפה והממושכת של הנאשם, לאורך שנים רבות - כפי שפירטו בהרחבה כלל עדי ההגנה - במיוחד לטובת עולים חדשים ויהדות ברית המועצות לשעבר.

מנגד, לא ניתן להתעלם מכך שפעילותו הציבורית של הנאשם, היא שמיצבה אותו בעמדת הכוח, שממנה כשל וניצל את שררתו, לקידום אינטרסים זרים ופסולים, כפי שפורט בהרחבה לעיל.

על כן, המשקל שיינתן לפעילותו הציבורית של הנאשם בגזירת דינו לא יהיה מכריע.

משקל הולם לקולא ינתן גם לעדות רעיית הנאשם, בדבר הקשיים שיגרמו לה כתוצאה ממאסרו הצפוי של הנאשם.

הרתעת הרבים

64. מקובלת עלי טענת ב"כ המאשימה, לפיה, בעבירות כלכליות, יש מקום ליתן משקל הולם, במסגרת מתחם הענישה, להרתעת הרבים. יפים לעניין זה דברי בית המשפט בעליון, לפיהם:

"לאחר תיקון 113 לחוק העונשין, בשלב גזירת עונשו של הנאשם, רשאי בית המשפט להתחשב בהרתעה אישית והרתעת רבים (סעיפים 40 ו-40א לחוק), כל עוד הדבר נעשה בתוך מתחם הענישה שנקבע. לטעמי, גם מי שאינו סבור כי הרתעת הרבים, אולי להבדיל מהרתעת היחיד, פועלת ככלל בעבריינות ה"קלאסית" של רצח, שוד ואונס, חבלה ודומותיהן (ראו ע"פ 7534/11 מזרחי נ' מדינת ישראל (2013), פסקה ג' לחוות דעתי), יוכל לסבור כי יש לה סיכוי בעבירות כלכליות, מכל מקום של "הצווארון הלבן". המתכנן עבירות - או שמא נאמר "מתחמן" - ושומע כי דינו עלול להיות מאסר, אולי יחשוב פעמיים."

(ע"פ 677/14 דנקנר נ' מדינת ישראל (17.07.2014), פסקה ל"ח).

65. אין בידי לקבל את טענת הסניגורים, לפיה הרציונל המצדיק החמרת ענישה לצורך הרתעה אינו מתקיים בעניינו של הנאשם. לפי הטענה, ענישה מחמירה לצרכי הרתעה נועדה להתמודד עם העובדה שעבירות כלכליות יכולות להצמיח תועלת כלכלית גבוהה למבצע עבירה, בעוד שהסיכון להיתפס נמוך. החמרת הענישה, נועדה אפוא להקטין את הפיתוי לביצוע העבירה, באמצעות החמרת העונש. לטענת הסניגורים, בעניינו של הנאשם התקיים מצב עובדתי חריג ביותר, שבו נאשם בעבירת שוחד מודה שלקח שוחד עבור אחרים, ואף מודה בכתב אישום מתוקן מבלי לנהל את משפטו. לטענת הסניגורים, לאור הסיכוי הנמוך שנסיבות דומות תתקיימנה פעם נוספת, אין הצדקה להחמרה בעונשו של הנאשם משיקולי הרתעת הרבים.

עניינו של הנאשם אכן חריג - בריבוי עבירות השחיתות בהן הורשע הנאשם, בגובה סכומי השוחד שנלקחו, בתעוזת הנאשם ובהיעדר הגבולות שהפגין, כפי שפורט בהרחבה לעיל. כל אלה, מביאים אותי למסקנה כי מקרה זה הוא בדיוק מסוג המקרים שבהם יש להתחשב בהרתעת הרבים, על מנת להרתיע עבריינים עתידיים, ממעשים דומים.

רמת הענישה הנוהגת ואחידות הענישה

66. הסניגורים הדגישו בטיעוניהם את העובדה שרמת הענישה המבוקשת על ידי ב"כ המאשימה אינה מתיישבת עם העונשים שנגזרו על נותני השוחד בפרשה (ראשי עמותת "אייל" וראשת "התאחדות היזמים בישראל") ועם העובדה שנגד מרבית הנהנים מכספי השוחד כלל לא הוגש כתב אישום בפרשה.

ביחס לאחדות בענישה, יוטעם, כי עקרון זה נובע מהרציונל של ענישה דומה למעשים דומים. השוואה בין פסקי הדין שהגישו הצדדים, בעניינם של יתר המעורבים בפרשת, לבין כתב האישום המתוקן שבעובדותיו הודה הנאשם, מגלה פער עצום בהיקף המעשים ובחומרתם, באופן שאינו מצדיק השלכה מעניינם של יתר המעורבים על עניינו של המשיב.

אשר לטענה כי ענישתו של הנאשם צריכה להתיישב עם רף הענישה במקרים דומים בעבר, יפים דברי בית המשפט העליון, ביחס לצורך שבהעלאת רף הענישה בעבירות השחיתות:

"בית-המשפט העליון נדרש לא אחת לצורך להתוות את רף הענישה בעבירות מסוימות;

במקרים מסוימים, כאשר מתברר כי הרף שהיה נהוג בעבר לא הגשים את מטרות הענישה, יש ויש מקום לקבוע רף חדש. בענייננו, עמד בית-המשפט העליון על הצורך לחזק את ההרתעה מפני מעשי שחיתות, זאת על רקע החומרה הרבה שיש בעבירות אלה והמשמעות הקשה שיש לריבוי המקרים האלה על דמותה של החברה הישראלית. בכך כמובן אין כדי לשלול התייחסות לכל מקרה לפי נסיבותיו." (דנ"פ 5651/09 בניזרי נ' מדינת ישראל (26.07.2009)).

סיכום

67. התמונה העגומה והמקוממת שנגלתה לעיני בית המשפט ממכלול המעשים בהם הורשע הנאשם - שימוש נלוז, מושחת, ומופקר על ידי עובד ציבור, בכספי ציבור, ללא בושה, עכבות מוסריות או אחרות - מחייבת ענישה מחמירה.

ענישה שיהא בה מסר חד וברור, כי בית המשפט יעשה כל הניתן כדי לטהר את השירות הציבורי ולהרתיע כל עובד ציבור, באשר הוא, לבל יהין לשלוח ידו בכספי הציבור.

יידע עובד הציבור כי אם יעשה כן, הוא מסתכן בעונש חמור, ממשי וכואב.

גזירת העונש בתוך המתחם

כללי

68. בתוך מתחם העונש, ביחס לכל אחד מהאירועים, יינתן משקל הולם לקולא למכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם, כפי שפורטו בהרחבה בסעיף 63 לעיל.

לצד זאת, ביחס לכל אחד מהאירועים, יינתן משקל הולם לחומרה לאינטרס הציבורי שבהרתעת הרבים, כמפורט בסעיף 64 לעיל.

69. לאור האמור, בתוך מתחם העונש ההולם שנקבע ביחס לכל אחד מהאירועים, אני גוזר על הנאשם את עונשי המאסר הבאים:

א. פרשת "איילים" - 5.5 (חמש וחצי) שנות מאסר לריצוי בפועל.

ב. פרשת "המופעים" - 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל, מתוכם 12 חודשים ירוצו במצטבר, ויתרת 8 החודשים ירוצו בחופף, לעונש המאסר שנגזר בפרשת "איילים".

ג. פרשת "התאחדות היזמים בישראל" - 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל, מתוכם 6 חודשים ירוצו במצטבר, ויתרת 4 החודשים ירוצו בחופף, לעונש המאסר שנגזר בפרשת "איילים".

כך, שבסך הכל, יהיה על הנאשם לרצות 7 שנות מאסר בפועל.

קנס

70. בקביעת גובה הקנס, יש ליתן משקל משמעותי לקולא לעובדה שהנאשם לא נטל מכספי השוחד לכיסו. זאת, לצד מצבו הכלכלי של הנאשם, כפי שעולה מראיות ההגנה:

"לכך אוסיף כי בקביעת עונש הקנס על בית המשפט להתחשב במצבו הכלכלי של הנאשם וזאת בשים לב לשווי נכסיו ולהכנסתו הממוצעת (יורם רבין ויניב ואקי דיני עונשין כרך א 1484 (מהדורה שלישית, 2014))."
(ע"פ 4456/14 אביגדור קלנר נ' מדינת ישראל (29.12.2015), פסקה 227).

בנוסף, בשים לב למשך רכיב המאסר בפועל, ניתן להקל, במידת מה, ברכיב הקנס.

חילוט

71. בהיעדר הנמקה של ממש, ולאור הוראת סעיף 21 לחוק איסור הלבנת הון, הקובעת כי הימנעות מחילוט מחייבת קיומם של נימוקים מיוחדים, לא מצאתי הצדקה להיעתר לעתירת ההגנה, להימנע מחילוט ביטוח המנהלים של הנאשם.

סוף דבר

72. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים הרלוונטיים, כפי שפורט בהרחבה לעיל, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 7 שנות מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו - **12.01.15-14.01.15**, **24.12.14-01.01.15**.

(ב) 12 חודשי מאסר מותנים למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור איזו מהעבירות שבהן הורשע, או כל עבירה אחרת מסוג פשע, לפי פרק ט', סימן ה' לחוק או לפי חוק איסור הלבנת הון.

(ג) קנס בסך ₪ 120,000 או 120 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-6 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, בסך ₪ 20,000 כל אחד, או 20 ימי מאסר תמורת כל תשלום.

התשלום הראשון ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.8.18, ויתרת התשלומים תשולם עד ולא יאוחר מ-1 לכל חודש קלנדרי לאחר מכן.

לא ישולם תשלום במועדו, יועמד הקנס, או יתרתו, לפירעון מלא לאלתר.

73. אני מורה על חילוט פוליסת ביטוח מנהלים מס' 16323024, על שם הנאשם, במנורה מבטחים ביטוח בע"מ, בסכום של 67,209 ₪.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ד תמוז תשע"ח, 27 יוני 2018, בנוכחות הצדדים.

ירון לוי, שופט